БАРЧА КУЧ ВА ТЕХНИКАНИ ТЕРИМГА САФАРБАР ЭТАЙЛИК. СУРЪАТГА-СУРЪАТ ҚЎШАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 208 (3946). | Чоршанба, 23 октябрь 1968 йил | Баҳоси 2 тийин.

Қишлоқ хўжалик ишчилари, инженерлари ва техниклари, меҳнатчилари! Меҳнатни илмий уюштиришни, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ҳамда илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилингиз!

(КПСС Марказий Комитети Чақириқларидан)

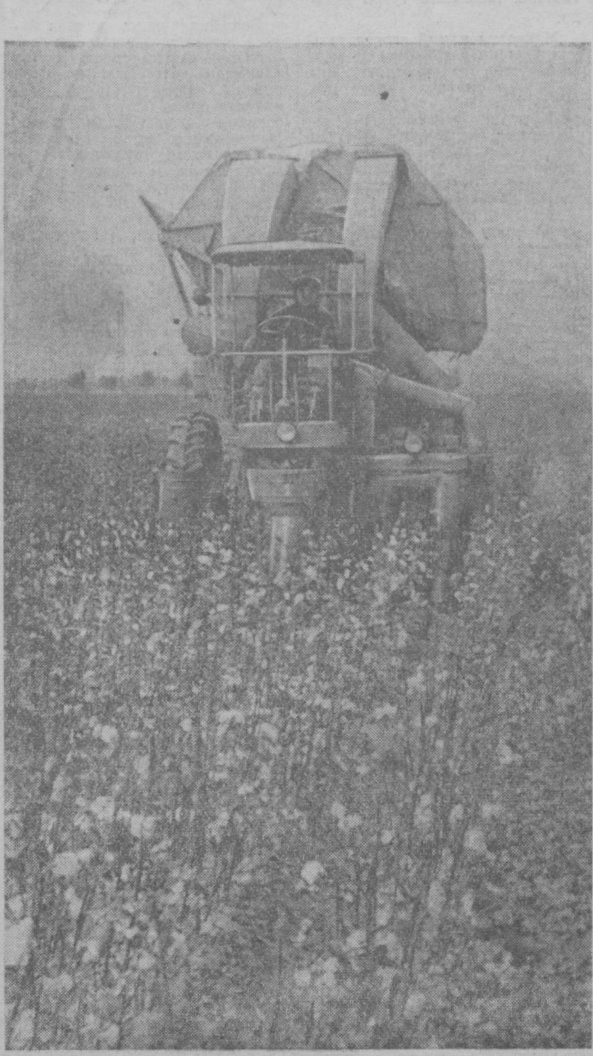

Суратларда: (чапдан ўнгга) 1. Колхозда машина терими пайти. 2.Пешқадам механизатор-звено бошлиғи Қ. Мавлонов. 3. Чевар теримчилардан З. Қуролбоева, Ш. Бойтаева ва З. Аширбоева ўртоқлар.

А. Абалян фотолари.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН, ҚАШҚАДАРЁ ВА ХОРАЗМ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

НУКУС. Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, астойдил меҳнат қилаётган автоном республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари 21 октябрда республикамизда биринчи бўлиб бажардилар. Она-Ватан омборларига 240 минг тоннадан ортиқ пахта етказиб берилди.

Автоном республика механизаторлари «зангори кема»лар билан 110 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб олдилар. Ўнларча колхоз ва совхозлар, юзларча бригадалар ҳозиргача ҳар гектар майдондан 35—40 центнердан ҳосил кўтардилар.

Пахта йиғим-терими қизғин давом эттирилмоқда. Қорақалпоғистонлик деҳқонлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, Октябрь байрамига қадар давлатга пландан ташқари яна камида 60 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

ҚАРШИ. Қашқадарё областининг меҳнаткашлари КПСС XXIII съезди, партиямиз Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми ва ундан кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, кун-кеча катта ғалабани қўлга киритдилар. Область республикада биринчилар қаторида пахта тайёрлаш йиллик планини шараф билан бажарди. Областдаги колхоз ва совхозлар мамлакатга 211 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб бердилар.

Ҳозиргача «зангори кема»ларнинг бункерларидан эл хирмонига 72 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкилди.

Қашқадарёликлар яна 40 минг тонна пахта тайёрлашга аҳд қилдилар.

УРГАНЧ. Машъал Хоразм областининг азамат пахтакорлари йиллик планни шараф билан бажарганликлари тўғрисида куникеча партия ва халққа ғалаба рапорти бердилар. Она-Ватан Хоразмнинг колхоз ва совхозларидан 315 минг тоннадан ортиқ пахта қабул қилиб олди. Шу ҳосилнинг 113 минг тоннадан ортиғи машиналар билан териб олинди. Хоразмликлар давлатга яна 60 минг тонна пахта етказиб бериш учун йиғим-теримни қизғин давом эттирмоқдалар.

НАВБАТ МАЖБУРИЯТГА

Колхозимиз пахтакорлари дастлабки маррани эгалладилар. Давлатга 2330 тоннадан ортиқ «оқ олтин» сотиб, йиллик планимизни бажардик. Деҳқонларимизнинг эрта баҳордан буён кўрсатаётган ғайрат-шижоатлари туфайли ҳозиргача гектар бошига 29 центнердан хирмон кўтардик.

Хўжалигимизда асосан уруғлик пахта етиштирилади. Уруғ сара бўлса, келажакдаги ҳосил ҳам баракали бўлаверади. Буни яхши тушунган пахтакорларимиз ҳар бир ишни оби-тобида сифатли қилиб бажаришга одатланиб қолишган.

Ғўза вақтида суғорилиб, вақтида кўнгилдагидек парвариш қилинганлиги туфайли ҳамма майдонларимизда, айниқса уруғлик учун ажратилган майдонларимизда энг аъло сифатли «оқ олтин» етиштирилди.

Йиғим-терим ишларига анча барвақт тайёргарлик кўра бошладик. Ҳосилимиз уруғлик бўлганлиги учун биринчи теримни фақат қўл кучи билан бажардик. Давлатга 1080 тонна уруғлик пахтани топшириб бўлганимиздан кейин илгаридан тахт қилиб қўйилган машиналаримизни ишга тушириб юбордик.

Механик - ҳайдовчиларимиз гарчи иккинчи теримдан иш бошлаган бўлсалар ҳам, ғайратни бўшаштирмай меҳнат қилаётганликлари туфайли ҳозирнинг ўзидаёқ мавсум нормаларини бажариб қўйдилар. Бир ёқда механик-ҳайдовчиларимиз, бир ёқда ҳормас-толмас теримчиларимиз тиним билмай ишлаганликлари туфайли энг долзарб дамларда колхозимиз бўйича ҳар куни ҳатто 9 процентдан ҳам пахта топширишга эришдик. Машиналар билан пландаги 800 тонна ўрнига қарийб 1130 тонна «оқ олтин» териб олинди.

Хўжалигимизда илғор звенолар кўп. Район партия комитетининг бюро аъзоси механизатор Қидирбой Мавлонов бошлиқ звено деҳқонлари ўз зиммаларига олган дастлабки социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Гектар бошига ҳозирнинг ўзидаёқ 34.5 центнердан пахта териб олинди. Энди улар оширилган социалистик мажбурият олиб, 37 центнер учун курашишяпти. Звено бошлиғи ўртоқ Мавлоновнинг ўзи ҳозиргача 100 тонна пахта терди.

Механизаторлардан Анатолий Цой, Сергей Ким, Асил Ражабов, Илёс Жабағиев сингари ўртоқлар бошчилик қилаётган звеноларнинг пахтакорлари бир неча кундан буён социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» жўнатмоқдалар.

Уруғлик пахтани юқори сифатли қилиб териб олишда кўпмингкилограммчи колхозчиларимизнинг ҳиссаси катта бўлди. Улар шу кунларда ҳам колхоз суръатига суръат қўшишда жонбозлик кўрсатишмоқда. Зулфия Қуролбоева, Шарифа Бойтаева, Зулфия Аширбоева, Асал Эгамқулова, Бўлдиқиз Турғунбоева сингари чеварларимиз ҳозиргача эл хирмонига 5—7 минг килограммдан «оқ олтин» тўкишди.

Ҳали далаларимизда ҳосил кўп. Колхозчиларимиз гектар бошига яна камида 3—4 центнердан ҳосил териб олиш учун ғайратга-ғайрат қўшишмоқда. Энди навбат мажбуриятимизга келди. Биз асосий марра бўлган ана шу иккинчи маррани ҳам сўзсиз эгаллаш учун барча имкониятларимизни ишга солаяпмиз.

ПАК ДЕН ХИБ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхозининг раиси.

Ч. УТЕБОЕВ,
партия ташкилотининг секретари.

ШОНЛИ САНАГА

Республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг коллегияси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўриш соҳасидаги тадбирларни маъқуллади. Бу тадбирларда пахта, дон, мева, сабзавот-полиз экинлари, пилла ҳосилдорлигини ошириш ва етиштиришни, гўшт етиштиришни кўпайтириш масалаларига катта ўрин берилган. Беш йилликнинг охирига бориб, 130 минг гектар майдонга чигитни кенг қаторлаб экиш усулини қўлланиш, 25 минг гектар майдондаги ғўзаларни сунъий ёмғир ёғдириш усулида, 100 минг гектар майдондаги ғўзаларни сифон усулида суғориш, ғўзанинг серҳосил ва вилт касаллигига бардош берадиган навларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, 1969 йилда пахтани машинада теришни 50 процентга ва 1970 йилда эса, 60 процентгача етказиш кўзда тутилади.

Республикадаги қоракўлчилик совхозларини хўжалик ички ихтисослаштиришни беш йилликнинг охирига бориб тугаллаш, 380 чорвачилик фермасини комплекс электрлаштириш ва механизациялаштириш, Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини давлат электр энергияси системасидан олиб электрлаштириш салмоғини 92 процентга етказиш, келгуси йил баҳоригача яна 165 колхозчи ва совхоз ишчисининг хонадонини электрлаштириш вазифаси қўйилмоқда.

Беш йилликнинг охирида бир қанча брошюралар нашрдан чиқади. Бу брошюраларда республикадаги илғор колхоз ва совхозларда меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш усулининг жорий этилиши тўғрисидаги ижобий натижалар умумлаштирилади, шунингдек илғор механизаторларнинг иш тажрибаси оммалаштирилади. Олимларнинг ўттиз монографиясини, «Пахтаорол» совхоз техникумининг фаолияти тўғрисида брошюра-плакат нашр этиш планлаштирилди. (ЎзТАГ)

356.000 тонна пахта учун

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 22 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Пахта тайёрлаш		Машина терими	
	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Юқори Чирчиқ	1,65	91,99	1,16	151,00
Оққўрғон	1,50	85,13	1.37	93,02
Бўка	1,73	82,80	1.53	89,05
Ўрта Чирчиқ	1,76	78,79	1,32	91,55
Бекобод	1,61	72,53	1,39	78,25
Янгийўл	1,70	65,63	1,83	66,33
Оржоникидзе	1,59	49,78	1,80	74,00
Область бўйича:	1,66	77.82	1.47	87,83

85 ПРОЦЕНТИ МАШИНАДА

Йил бошида бу йилги ҳосилнинг камида 85 процентини «зангори кема»ларда сарамжонлаб оламиз, деб ваъда берган эдик.

Ғўзамиз аввалги йиллардагига қараганда анча суст ривожланди. Бунобарин, кўсаклар ҳам кеч очилди. Барча участкалар кўздан кечирилгач, сентябрь ойининг биринчи ўн кунлиги охирларида дефолиацияни бошлаб юбордик ва бу тадбирни қисқа муддатда сифатли ўтказдик. Шу туфайли кўсаклар бир ҳафта ўтмай, чаман-чаман очилиб қолди.

20 сентябрдан бошлаб пахта теримига киришдик. Колхоз бош агрономи Т. Каримов сифат устидан ва суръатга назорат қиладиган бўлди. Унга махсус кишилар бириктилди. Бош инженер Иван Петрович Карауш эса техника устидан контроллик ўрнатди. 17 та звенога кўсакларнинг нечоғлик очилганига қараб 25 та агрегат бириктилди. Қайси механизациялашган звенода пахта яхши очилган бўлса, агрегатлар ўша ерда ишлатилди.

Машина теримининг ана шундай ташкил этилиши яхши самаралар берди. Тоштемир Маҳмудов бошлиқ механизациялашган звено 32 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» топшириб, йиллик планни барвақт бажарди. Ҳосилнинг ҳаммаси фақат машинада йиғиштириб олинди. Звено биринчи ноябрга қадар ҳар гектар ердан тағин 14 центнердан пахта топширади. Қолган ҳосил ҳам бункерлардан бўшатилади.

Бундай илғор механизациялашган звенолар колхозимизда анча бор. Муслим Тофиев, Жаъфар Нажибов ўртоқлар бошчилик қилаётган звенолар ҳам ҳозиргача гектар бошига 26-27 центнердан пахта топширишди. Улар ҳосилдорликни гектарига 35-36 центнерга етказишмоқчи.

Ана шуларнинг фидокорона меҳнатлари, умуман колхоз бўйича йиғим-терим ишининг пухта уюштирилганлиги, айниқса, машиналарга кенг ва катта йўл очиб берилганлиги туфайли колхозимиз пахта тайёрлаш йиллик планини муваффақиятли адо этди. 700 гектар ернинг ҳар гектаридан 20,3 центнердан ошириб ҳосил кўтарилди.

Ҳали далаларимизда териб олинмаган пахта кўп. Ҳосилни чамалаб кўриб, гектаридан яна камида 8 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олдик.

Ваъда—қилинган иш, топширилган маҳсулотнинг миқдори ва сифати билан чиройли, албатта! Бунинг учун нимаики зарур бўлса, барчаси бажо келтириляпти. Ҳозир далаларимизда агрегатлар бетиним ишлаб турибди. Ҳосилнинг 85 процентини машиналар бункеридан бўшатган бўлсак, бундан буён ҳам фақат агрегатлар кучига таяниб иш кўрамиз.

Бизда Маҳам Қирқинбоев, Тоштемир Маҳмудов сингари «зангори кема» капитанлари ҳали ҳам бункерлардан 3 тоннага етказиб пахта бўшатишяпти. Шу билан бирга пахта далаларида 4 та подборщик бетиним ишлаб турибди. Бу агрегатлар тўкилган пахтани тез ва соз териб, хирмонга барака киритишяпти.

Колхозда пахта тайёрлаш йиллик планини бажарган бўлсак-да, ҳали кўнглимиз тўлгани йўқ. Чунки тағин гектаридан 8 центнердан пахта топширамиз, деб қатъий ваъда берганмиз. Шу боисдан ҳам терим суръатини кун сайин, соат сайин тезлаштирмоқдамиз.

Бизда ҳали ҳам суръат сусаймаётганлигининг асосий омили моддий рағбатлантиришнинг яхши йўлга қўйилганлиги ва теримчиларга қулай шароитлар яратиб берилганлигидадир. Звеноларaро кўчма Қизил байроқлар, механик-ҳайдовчилар ўртасида кўчма Вимпеллар ҳар беш кунда ишнинг якунига қараб бериб борилмоқда.

Колхозчиларимиз ва механизаторларимиз келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш мақсадида кузги агротехника тадбирларини маромида ўтказишга ҳам тайёргарлик кўришяпти.

Исмоил ШУБЛАДЗЕ,
Оққўрғон районидаги «Москва» колхозининг раиси.

МУСОБАҚАДОШЛАР

Ҳозир ҳамма гап суръатда.

Ким отни қаттиқроқ қамчиласа, марра ўшаники. Шу кунларда даладаги ишларга бир назар ташласангиз, худди пойгани эслайсиз. Ҳамма ҳаракатда. «Пўлат от» суворийлари майдонларда жавлон уришмоқда. Улар ёз бўйи пешона тери тўкиб етиштирилган «оқ олтин» дурдоналарини тезроқ йиғиб-териб олишга, пахтакорлик шарафини тағин ҳам улуғлашга интилмоқдалар.

Бўкадаги Тимирязев номли колхоз аъзолари бу йил кўплар қатори пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашиб, катта қийинчиликларни енгдилар. Улар бултур ҳосилдорликни планга нисбатан салкам олти центнер кўтаришга, пахта тайёрлаш планини пешқадам «Октябрь 40 йиллиги» колхози билан деярли бир вақтда бажаришга эришган эдилар. Бу йил эса ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш ва пахта тайёрлаш планини олдингилар қаторида бажаришга интилиб, маррага барвақт етдилар.

Ҳозир далаларда 33 машина ишлаб турипти. Уларнинг ҳар бири билан ўрта ҳисобда кунига 3—4 тоннадан пахта териляпти. Бу албатта чегара эмас. Колхознинг пешқадам звено бошлиқлари, моҳир механик-ҳайдовчиларидан Асрор Остонаев, Қаюм Пардаев, Мария Ковалёва, Пардавой Нарзиевларнинг ҳар бири 100 тоннадан ошириб пахта тердилар.

— Бир қатор звено бошлиқларимизнинг ишларига қараб астойдил қувонамиз. Чунки улар машина билан бир юришда ҳар гектар ердан 21—27 центнерга етказиб ҳосил йиғиб олдилар. Қаюм Пардаев, Асрор Остонаев сингари илғорларимиз 35—40 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар, — дейди колхоз раиси Турсунқул Шодибеков.

Мария Ковалева бошлиқ звено ерлари. Пайкалда икки машина пахта термоқда. Сал ўтмай иккиласи ҳам хирмонга чиқиб, бункерларидаги пахтани тўка бошлади Бу машиналарнинг бирини Мария Ковалева, иккинчисини Қаюм Пардаев бошқарарди.

— Нима учун терилган пахтани бир ерга тўкаяпсизлар?— деб сўраб қолди ҳамроҳимиз.

— Биз бир неча йиллардан бери шундай ишлаяпмиз. чунки иккимиз ҳам бирхил ишлаймиз. Ҳамиша бир-биримизга кўмаклашамиз. Масалан, машина бузилиб-нетиб қолса, дарров биргалашиб тузатамиз. Бу ҳамкорлигимиз ёмон бўлмаяпти,— деди Мария Ковалёва.

Тимирязев номли колхознинг азамат пахтакорлари бу йил ҳам пешқадам «Октябрь 40 йиллиги» колхози билан деярли баравар маррага етиб келдилар ва ғалаба рапорти бердилар. Ҳозир колхозда олинган оширилган мажбуриятни бажариш учун қизғин кураш олиб борилмоқда.

Колхоз секретари ажойиб йигит экан. У механик-ҳайдовчилар, илғор колхозчилар маҳоратларини бирма-бир кўрсатгиси, колхозда ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш учун астойдил кураш олиб борилаётганини ҳаммага айтгиси келарди. Бу фақат секретарнинггина истаги бўлмай, балки барча колхозчиларнинг тилаги. Улар ҳозир шу ният билан далаларда тер тўкиб ишламоқдалар. Ёз бўйи меҳнат қилиб етиштирган ҳосилни сира нобуд қилмай териб олиш учун ҳормай-толмай курашмоқдалар. Шу билан бирга келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирлаш тадбирларини ҳам амалга оширмоқдалар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Бу меҳнатсевар қизлар Днепропетровск қурилиш-монтаж поездининг пешқадам сувоқчилари ҳисобланишади. Л. Бальбух (чапда), О. Гришченко, Л. Путинцева ва А. Тимошенколар пойтахтимиз марказидаги «Украина» кварталида тўққиз қаватли янги бино қурилишида фидокорона меҳнат қилишяпти.

А. Тўраев фотоси.

ОЛТИН ҚАЗУВЧИЛАР

Абдураҳмон бундан ўн икки йил муқаддам Тошкент конметаллургия техникумини муваффақиятли тугатгач, кўпгина конларда ишлаб бой тажриба орттирди. Мана, олти йилдан буён у Ўзбекистон Геология министрлиги тоғ проходкаси бўлими тавсияси билан Кўчбулоқ олтин конида ишлаб келмоқда. Тоғ мастери Абдураҳмон бу ерда ҳам ўзини меҳнатда ишбилармон мутахассис сифатида кўрсатди.

Абдураҳмон Ҳожиматов бошлиқ 21-штольня азаматлари шу кунларда ўн ойлик топшириқни муддатидан илгари бажаришга интилмоқдалар. Улар ўтган ойларда олтин қазиб чиқариш ва проходка ишларини тежамкорлик билан олиб боришди. Кўчбулоқ конида биринчиликни эгаллашга муваффақ бўлиб, штольня ишлаб чиқариш планини 140 процент ошириб адо этишди. Маъдан қазиб чиқариш эса бу ерда ҳар бир кончи ҳисобига бир ярим ҳиссадан ҳам ошиб кетди.

Коммунист Абдураҳмон Ҳожиматов бригадасига эргашаётган, ундан намуна олаётган бошқа проходкачилар бригадалари ҳам қувончли ютуқларга эришяпти.

Шу штольнянинг ўртоқ Ф. Охунов бошлиқ комплекс проходкачилар бригадаси проходка ишларини доимо сув пуркаш йўли билан олиб боряпти. Бунда улар кон хавфсизлиги қоидасига қатъий амал қилиб, шу янги иш усули туфайли кон ишларини доимо аъло даражада бажаришяпти.

Ленин орденли Бадал Алиматов бошлиқ комплекс портлатувчилар бригадаси ишлари ҳам диққатга сазовордир. Алиматов қарийб 20 йилдан ортиқ кончилик соҳасида ишлайди, суяги конда қотганлардан ҳисобланади. Яқинда унинг бригадаси коммунистик меҳнат бригадаси, деган шарафли номга муяссар бўлди. «Тошкентгеология» трестининг кўчма вимпелини олди. Бригадада кунлик, ойлик ва квартал иш планлари муттасил равишда 140-150 процентдан адо этилмоқда.

Шунингдек, Кўчбулоқ олтин конида янги очилган 26-27-штольняларида ҳам маъдан қазиб чиқариш ишлари қизғин бормоқда.

Оҳангарон шаҳар Советининг депутати Иван Горбунов бошлиқ комплекс олтин қазувчилар бригадаси проходкачилари ҳозир ноябрь ойи ҳисобига олтин маъданини қазиб олмоқдалар. Бу бригадада коммунистлардан Абдулазиз Ҳожиматов, Абдураҳим Ҳожиматов, Карим Умрзоқов сингари ўртоқлар айниқса жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Проходка қилинган нодир бойликни ташқарига чиқаришда машинистлар бригадасининг аъзоларидан М. Анфалов, Л. Хўжаев, И. Хабибулин сингари ўртоқлар ташаббус кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Ўртоқ И. Романов бошлиқ проходкачилар бригадаси аъзолари ишлари ҳам чакки эмас. Кончилардан С. Саидназиров, М. Шералиев, Г. Изигищев, К. Холисов, Р. Миназитдинов кабилар олтин конида сидқидилдан ишлашяпти.

К. МУСАМУРОДОВ.

ВАХТАДА

Тошкент макарон фабрикаси коллективи ўтган ойда белгиланганидан 37 тонна кўп маҳсулот ишлаб чиқарди. Белгиланганидан 21 минг сўмлик маҳсулот кўп реализация қилинди.

Макаронлар яқинда оширилган мажбурият олишди. Улар йиллик планни 25 декабргача бажариш ва йил охиригача планга қўшимча 7900 тонна маҳсулотни савдо ташкилотларига жўнатишга аҳд қилишди. Шу кунгача эса пландан ташқари 6000 тоннага яқин маҳсулотни тайёрлашга муваффақ бўлдилар.

— Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги Чақириқларига жавобан, —дейди фабрика директори ўртоқ Қ. Алимов, — корхонамиз ишчи, инженер-техник ходимлари яна ҳам катта ғалабаларга эришиш учун самаралироқ меҳнат қилмоқдалар.

Ҳақиқатан, фабрика аҳли кун сайин юқори кўрсаткичларни қўлга киритяпти. Кунлик нормаларини 130—140 процентдан ошириб бажараётган Т. Исоқова, С. Умарова, Х. Иброҳимова, Т. Пўлатов каби ишчилар кўпчиликка намуна бўлишяпти.

А. КИМ.

РЕЗЕРВЛАР АМАЛДА

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўйича беш йилликнинг биринчи ва иккинчи йилида ўтказган тадбирларимиз корхонага 300 минг сўмдан ортиқ самара берди. Жуда кўп замонавий техника ишлаб чиқаришга жорий этилди, ишчиларнинг малакасига қараб иш жойлари қайта тақсимланди, қулай иш шароити яратилди. Натижада меҳнат унумдорлиги ошди, маҳсулот сифати яхшиланди.

Икки йиллик қувончли натижалар меҳнатни илмий асосда ташкил этишга янада катта аҳамият беришни тақозо этди. Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги ҳузуридаги Марказий конструкторлик-технология бюроси билан ҳамкорликда 1968—1970 йиллар учун меҳнатни илмий уюштириш плани ишлаб чиқилди.

Сарҳисобларга кўра бу тадбирлар амалга оширилгач, меҳнат унумдорлиги 7,1 процент ўсади, оғир меҳнатни талаб қилувчи жараёнлар 6,6 процентга камаяди, кўпгина қўл меҳнатини талаб қилувчи жараёнлар механизация елкасига юкланади, маҳсулот сифати яхшиланади. Пулга чаққанда бундан корхона 319540 сўм фойда кўради.

Белгиланган ишларни муваффақиятли амалга ошириш учун пухта тайёргарлик кўрилди. Меҳнатни илмий асосда ташкил этувчилар курсини очдик. Унда ҳар ҳафтада икки марта машғулот олиб борилмоқда. Дарсларда лекция, консультация, савол-жавоб соатлари ўтказиб турилибди. Машғулотни малакали инженерлар, тажрибали мутахассислар олиб боришмоқда. Корхонанинг катта залида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш соҳасидаги план ва режалар тахтаси бор. Ҳар хил диаграммалар, плакатлар осилган, унга.

801 кишини ўз сафида бирлаштирган меҳнатни илмий асосда ташкил этувчилар армияси шу йилнинг тўққиз ойи ичида кўпгина тадбирларни амалга оширди. Шундай муҳим ишлардан бири чигит цехида рўёбга чиқарилди. Чигит дастлаб тайёрлов цехида тозаланади. Охирги тозалаш процессидан сўнг бункерга юборилади. Айрим вақтларда маҳсулотнинг кўп келиши туфайли бункердан тошиб ерга тушади ва ифлосланади. Бу эса коллектив учун ортиқча ташвиш. Уни йиғиб яна тозалашга тўғри келади.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этувчилар қўшимча бункерча қуришни таклиф этишди. Янги усулга биноан чигит кўп келиб қолганида автоматик суратда эҳтиёт бункерга ўтиб кета беради. Чигит кам келаётган ёки келмай қолган вақтда тўпланиб қолган бункерчадан ҳаракатдаги бункерга маҳсулот тортиб олинаверади.

Чигитдан кунжара ва ёғ ажратиб олиш жараёни ҳам шу аҳволда эди. Кунжара ортиқ келиб қолса атрофга сочилиб кетади. Тайёрлов бўлимидаги янгиликни бу ерда ҳам тадбиқ этишга қарор қилдик. У синовдан муваффақиятли ўтди. Икки тадбир қўшимча 30 минг сўм пулни иқтисод қилиб қолиш имконини туғдирди.

Биз соҳадош корхоналардаги меҳнатни илмий асосда ташкил этувчи ҳамкасбларимиз билан

НОТ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

тажриба алмашиб турамиз. Яқинда Денов, Наманган, Фарғона ёғ-мой комбинатларидан мутахассислар келиб, амалга оширилган ишларимизни кўриб, хурсанд бўлишди. Корхонамиздан бир қатор мутахассислар Москва, Краснодар, Байрамали ва бошқа шаҳарлардаги соҳадош комбинатларга бориб тажрибаларини бойитиб қайтишди.

Бир мисол. Чигит усти ёпиқ майдонга тўпланади. Уни ишлаб чиқаришга жўнатиш учун уч киши паншаха билан транспортёрга солиб туриши керак.

Буни транспортёрга пешмапеш етказиб туриш эса жуда амри-маҳол.

Бу корхона коллективини кўпдан бери қийнаб келарди. Бошқа шаҳарлардаги корхоналарга тажриба алмашгани борган мутахассисларимиздан бири ўзиюрар енгил транспортёрлардан фойдаланаётганини айтди. Шундан кейин «КШП» маркали бу машинани биз ҳам сотиб олдик. Илгари сменада уч киши 130 тонна чигитни аранг транспортёрга узатиб бериб турган бўлса, энди янги машина 280—300 тонна маҳсулот етказиб бермоқд. Шунга ўхшаш ёғни сиқиб берувчи «Раувдаунс» прессининг келтирилиши ҳам тажриба алмашиш туфайли юзага келди. Такомиллашган машина илгаригига нисбатан 10 процентга яқин ошиқча ёғ олиш имконини беряпти. Янгилик йилига 60 минг сўм самара беради.

Беш йилликнинг учинчи йилида шу каби жуда кўп тадбирларни амалга оширдик. Яна олдимизда қатор вазифалар турибди. Уларни рўёбга чиқариш ниятида барча билим ва тажрибамизни ишга солмоқдамиз. Машина-ҳисоблаш бюросини ташкил этиш мақсадида бирмунча ишларни бажариб қўйдик. Бу тадбир амалга ошгач, план-ҳисоблаш ишлари такомиллашади, ходимларнинг меҳнати самаралироқ бўлади ва ўз вақтида ишлаб чиқариш устидан оператив раҳбарлик қилишга ёрдам беради.

Яқинда яна бир кони фойда тадбирга қўл урилди. Сепараторлар тез-тез тозаланиб турилмаса иш тўхтаб қолиши мумкин. Шунинг учун сепараторларнинг барабан сеткасини тозалаш учун икки киши доим банд бўларди. Бир группа мутахассисларимиз механизациялашган тозалагич ўрнатиш таклифини кўрсатиб чиқишди. Агар шундай қилинса ўн саккизта сепараторнинг сутка давомида бетиним ишлашини таъминлаш, минглаб тонна ошиқча маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин. Яқин вақтлар ичида бу янгилик ишлаб чиқаришдан ўрин олади.

Ишлаб чиқариш бинолари, агрегатларни саноат эстетикасига мос ҳолда бўяш ҳам меҳнатни илмий асосда ташкил этишнинг энг муҳим томонларидан биридир. Қайси жойни қайси рангга бўяш кераклигини муҳокама қилиб бир фикрга келдик. Ҳамма механизмларни бўяб бўлдик. Шундан кейин меҳнат унумдорлигининг бирмунча ўсганлиги билинди. Баъзи цехларга кичик фонтанчалар ўрнатмоқчимиз.

Умуман олганда, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш борасида анча яхши ишлар қилинди. Амалга оширадиган тадбирларимиз бундан ҳам кўп. Биз эришилган ютуқ билан чегараланиб қолмаймиз. Перспектив ва ойлик план асосида янада уюшқоқлик билан ишлаймиз.

Р. ЖАЛИЛОВА,
Янгийўл ёғ-мой комбинатининг меҳнатни илмий асосда ташкил этиш инженери.

ҒАМХЎРЛИК

Трестимиз ташкил этилганига қарийб ўн бир йил бўлди. Дастлабки пайтларда бори-йўғи 300 400 қурувчи ишларди трестимизда. Йиллар ўтган сайин бинокорларимиз сафи кенгайиб, ташкилотимиз қуввати оша борди.

Ўтган ўн йил мобайнида минглаб турар-жой бинолари, ўнлаб саноат объектлари, маданий-маиший муассасалар ва кўплаб мактаб ҳамда болалар боғчалари қуриб фойдаланишга топширдик.

Навоий кўчасида ўзини кўз-кўз қилиб турган Санъат саройи, Ҳамза театри, Ғафур Ғулом номли кинотеатр, Хоразм кўчасидаги радио уйи, ниҳоят ўзбек халқининг улуғ мутафаккири Алишер Навоий юбилейига туҳфа этилган Адабиёт музейи ҳамда шеърият хиёбони ана шулар жумласидандир.

Саноат объектлари қурилиши билан ҳам шуғулландик. «Ташсельмаш», «Ўзбексельмаш», «Ташкабель» заводлари, 2-уйсозлик комбинати қурилишларида асосий ишларни олиб бордик.

Кейинги ўн йил ичида трестимиз бинокорларининг сафи ўн баравардан зиёд кенгайди. Ҳозирги кунда трестга қарашли 7 та қурилиш бошқармаси ва 1 та темир-бетон буюмлари заводида 3 мингдан ортиқ бинокор ишламоқда. Дастлабки пайтларда ўн-ўн беш олий маълумотли инженерга эга бўлсак шу кунларда 122 инженер, 150 махсус техник билимга эга бўлган кадрлар ишлаб турибди. 1958 йили 2—3 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилганди, бу йилги планимиз 23 миллион сўмдир.

Шуни фахр билан айтиш лозимки, кейинги тўрт-беш йил мобайнида трестимиз давлат план топшириқларини муттасил ортиғи билан бажариб келаяпти. 1968 йил 9 ойлик планни бош пудрат бўйича 105, ўз кучимиз билан 106 фоиз қилиб адо этдик. Иш унумдорлиги 8 ойлик плани ҳам мўлжалдагидан юқори бўлди. Янги техникани жорий қилиш, ишлаб чиқаришни илғор усулда ташкил этиш, машина ва механизмлардан унумли фойдаланиш йўли билан кўпгина бошқармалар коллективлари қурилиш таннархини бирмунча арзонлаштиришга муваффақ бўлдилар.

Хўш, бундай улкан муваффақиятларни нималар эвазига қўлга киритдик? Аввало шуни айтиш кераки, трестимиз маъмурияти, партия, касаба союз ташкилотлари кишиларнинг меҳнатини муносиб тақдирлаб, уларни моддий ва маънавий жиҳатдан доим руҳлантириб турди.

Мисолларга мурожаат қилайлик. Ўтган йил ва шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида трест ишчи ва хизматчиларидан 200 га яқин кишининг оиласига турар-жой берилди. Зилзиладан зарар кўрган юзга яқин бинокорга уйларини тиклашда моддий ёрдам уюштирилди. Ўнлаб ишчи ва хизматчиларимизнинг турар-жойларини ҳашар йўли билан ремонтдан чиқариб бердик.

Меҳнаткашларнинг яхши ҳордиқ чиқаришлари учун касаба союз ташкилоти ўтган йили 200 кишига, шу йилнинг тўққиз ойида 150 кишига марказий ҳамда маҳаллий дам олиш уйлари ва санаторийларига йўлланма берди. Мазкур йўлланмаларнинг деярли ҳаммаси касаба союз ташкилоти томонидан жуда арзон баҳода ёки бепул берилди. Шу йил ёз мавсумида бинокорларимизнинг 150 дан ортиқ фарзанди пионер лагерларида қувнашиб қайтишди.

Булардан ташқари шанба ва дам олиш кунлари коллектив равишда хушманзара жойларга саёҳат уюштирилмоқда. Яқинда коллективимизнинг бир группа аъзолари қадимий Самарқанд ва хушманзара Фарғона шаҳарларига саёҳат қилиб қайтдилар.

Ўзимизнинг доимий дам олиш базамизни ташкил этиш мақсадида Оқтошдан уч гектар ер ажратиб олдик. Келгуси ёзда бу дам олиш зонаси қурувчиларимиз ихтиёрига топширилади.

Меҳнат унумдорлигини оширишда объектларда ишлаётган кишиларга етарли шароит яратиб бериш катта роль ўйнамоқда. Биз шаҳар марказидан четроқдаги объектларда меҳнат қилаётган бинокорларимиз учун чой ва иссиқ овқат етказиб бериш чораларини кўрмоқдамиз. Қишли-қировли кунларда қурувчиларимиз исиниши учун алоҳида хоналар қурганмиз.

Бажараётган катта ишларимизда нуқсонлар ҳам бор. Чунончи, қурилиш объектларида меҳнат маданияти ҳали ҳам кўнгилдагидек эмас. Фойдаланишга топширилаётган уйларимизнинг баъзилари жуда сифатсиз. Объектларда қурилиш материалларининг тўкилиб-сочилиб ётганини кўриб ранжийсан, киши. Трестимиз партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари меҳнат маданиятини яхва механизмларидан унумли ҳамшилаш, қурилиш материалларидан да тежаб-тергаб фойдаланиш учун курашмоқдари керак.

Мамлакатимиз халқлари шу кунларда коммунистик партиянинг асосчиси, бутун дунё пролетариатининг доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш арафасида турибди. Барча ташкилотлар қатори трестимиз коллективи ҳам бу улкан сана шарафига юксак мажбуриятлар олган. Беш йиллик план топшириқларини 20 декабргача бажариш трестимиз коллективининг шиори. Биз, албатта, доҳий юбилейини ёруғ юз билан кутиб оламиз.

А. ИСҲОҚОВ,
159-қурилиш тресги бошқарувчисининг ўринбосари.

ЗАВОД БИЛИМ ЮРТИ

Тошкент электротехника заводининг шундай ёнида яқинда беш қаватли бино қад кўтарди. Бу — профессиональ-техника билим юрти ўқув корпусидир.

Яқинда корхона дирекцияси ташаббуси билан завод ҳузурида ҳунар-техника билим юрти ташкил этилди. Ўқув-тарбия ишларини намунали йўлга қўйиш учун ҳамма қулай имкониятлар муҳайё.

Билим юртида машғулотлар уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Ёшлар турли хил ҳунарларни эгаллашади, токарлар, слесарлар, малакали электромонтёрлар бўлиб етишишади. Амалий машғулотлар шу завод цехларида олиб борилади.

Билим юртида ўқиб, касб эгаллаган ёшлар ихтисосликлари бўйича корхонада ишни давом эттирадилар.

ИЛҒОРЛАР САФИДА

Бу корхона коллективини қурувчилар мададкори деб бежиз айтишмайди. Ҳақиқатан ҳам шундай. Завод цехларида Ишчи-хизматчиларнинг ижодий меҳнати билан яратилаётган турли-туман металл конструкциялари жуда кўп қурилиш объектларида фойдаланилмоқда. Айниқса, саноат корхоналари қурилишида кўплаб ишлатилаяпти.

Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари зиммаларидаги вазифанинг жуда ҳам масъулиятли эканлигини чуқур ҳис қилган ҳолда самарали меҳнат қилмоқдалар. Бир вақтлар қолоқ ҳисобланган, давлат планларини сурункасига бажармаган коллектив эндиликда илғорлар сафидан муносиб ўрин олиб турибди.

Шу йилнинг тўққиз ойлик плани 110 процентдан ортириб бажарилди. Қурилишларга қўшимча юзларча тонна металл конструкциялари етказиб берилди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилдагига қараганда 22,9 процент ошди. Бунга ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш, сермеҳнат операцияларни камайтириш эвазига эришилди.

Коллектив Улуғ Октябрь революциясининг 51 йиллиги шарафига тобора авж олаётган социалистик мусобақада актив иштирок этмоқда.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

КАТТА

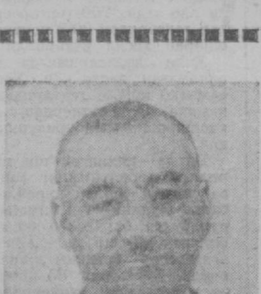

Суратда: комсомол ветерани ўртоқ Ҳошим Ҳамидов.

Турмушда биз жуда кўп одамларга дуч келамиз. Улар билан дўстона суҳбатлашамиз. Бу хил суҳбатлар туфайли кўпинча ўтмишни, тарихий воқеаларни хотирлаймиз, турли кишилар тақдири, улар қилган ажойиб ишлар билан танишамиз. Суҳбатдошимиз Ватан ва халқ бахт-саодати йўлида катта фидокорлик кўрсатганлиги ҳақида ҳикоя қилиб берганида эса, унинг жасоратига қойил қолиб, шу одамга ўхшаган чинакам ватанпарвар, оташ қалб эгаси бўлишни кўнглимизга тугиб қўямиз.

Сўнмас шуҳрат ва жасоратлар ҳаётини безаган кишилар одатда камгап ва камтарин бўладилар. Улар ўзлари қилган улкан ишлар тўғрисида сўзлашни унчалик хуш кўрмайдилар. Негаки, буни улар мақтанчоқлик белгиси деб тушунадилар. Ҳошим ака Ҳамидов ҳам ана шундай кишилардан биридир.

— Сизни кўп одамлар комсомолларнинг ветерани, ажойиб ишларни қилган киши деб айтишяпти. Комсомоллик фаолиятингиз билан бизни таништирсангиз, — деб мурожаат қилдик унга.

— Йўғ-е, жудаям унчалик эмас, — мийиғида кулиб деди Ҳошим ака. — Мақтовимни ошириб юборишибди. Атайин келган экансизлар, шу ҳақда сўзлаб беришга мажбурман.

Ҳошим ака келини ёнига олиб келиб қўйган чойнакдаги чойни уч марта қайтариб бўлгач, пиёлаларга бир-бир чой қуйиб, бизга узатди. Аммо гапни нимадан бошлашни билмай, бирзум хаёл суриб қолди. Сўнг ўрнидан туриб, нариги хонага кириб кетди. Кўп ўтмай, қўлида қалин папка кўтаргани ҳолда қаршимизда пайдо бўлди.

— Булар ҳаммаси ҳужжатлар, — деди у жойига келиб ўтираркан. — Комсомоллик даврида қилинган ишларни қисман ана шу ҳужжатлар исботлайди.

У папкани очиб, ундаги ҳар турли қоғозлар билан бизни таништира бошлади. Муҳр ва имзолар билан тасдиқланган бу ҳужжатлар чиндан ҳам катта ҳаёт йўлини босиб ўтган одамнинг меҳнати ва жасоратини ифодаловчи ёрқин саҳифалар эди. Биз учун ҳозир тарих бўлиб қолган ана шу саҳифалар билан танишар эканмиз, асримиз йигирманчи ва ўттизинчи йилларининг воқеалари — Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кураш, ер-сув ислоҳоти, қулоқларга қарши кураш, саводсизликни битириш, хотин-қизларни озод қилиш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш лавҳалари кўз ўнгимизда яна бир карра намоён бўлди.

Ҳошим ака Ҳамидов ўша шиддатли курашларнинг жонли гувоҳи бўлибгина қолмай, балки бу курашларда шахсан иштирок этди. Ленин комсомолига хос матонат ва жасорат кўрсатди.

Ҳошим Ҳамидов 1908 йилда Тошкентда бўз тўқувчи косиб оиласида туғилди. Дастлаб «Учқун» мактабида таҳсил кўради. Сўнг Хадрадаги Навоий номли техникумга ўқишга киради. 1925 йилда, техникумда ўқиб турган вақтида Ленин комсомоли сафига ўтиб, жамоат ишларида фаол қатнаша бошлайди. Ўқишда тиришқоқлиги, уддабуронлиги, комсомол топшириқларини жон-дили билан бажариб, бошқаларга ҳамиша ҳар жиҳатдан ўрнак бўлганлиги учун тез орада уни техникум комсомол ячейкасининг бюро аъзоси қилиб сайлайдилар.

— Ўша кезлардаги бир воқеа ёдимдан сира чиқмайди, — ҳикоя қила бошлади Ҳошим ака. — Совет ҳукуматининг Польшадаги мухтор элчиси ўртоқ Войков Варшавада ёвузларча ўлдирилганлиги ҳаммани дарғазаб қилган эди. Биз ҳам техникумда митингга тўпландик. Шунда бошқалар қатори мен ҳам сўзга чиқиб, комсомоллар сафини мустаҳкамлаш, бунинг учун техникум ҳузурида пионерлар ташкилотини тузиб, унга Войков номини бериш тўғрисида таклиф киритдим. Ҳамма бу таклифни қизғин қўллаб-қувватлади. Сўнг техникум комсомол ячейкасининг бюросида менинг таклифимни муҳокама қилишди. Комсомол бюроси аъзоларидан Ҳамид Соатов, Хатам Икромов, Суннатулла Расуловлар бу ишни менинг ўзимга топширишни лозим кўришди...

Ҳошим ака комсомол ташкилоти топшириғига биноан Войков номли пионер ташкилотини тузиб, унга ўзи раҳбарлик қила бошлайди.

— Техникумда сиз билан бирга ўқиган комсомоллардан ҳозир кимлар бор? — қизиқиб сўрадик ундан.

— Уларнинг бир қисми ажойиб кишилар бўлиб етишган. Ҳозир ҳам турли ишларда ҳалол меҳнат қилиб, халқимизнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлмоқдалар, — деди у курсдошлари ҳақида фахрланиб гапираркан. — Булар орасида СССР халқ артисти Шукур Бурхонов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Карим Зокиров ва бошқалар бор.

Кейинчалик Ҳ. Ҳамидов Тошкентдаги эски шаҳар маориф шуъбасига қарашли Улуғбек номидаги бошланғич мактабда комсомол ҳамда пионер ташкилотларини тузишда ҳам фаол қатнашади. 1927 йилда Бешёғочдаги Алмаий номли педагогик интернатга ўқишга киради. Бу ерда ҳам у мактаб-интернат, комсомол ҳаёти билан астойдил қизиқа бошлайди. Интернат ёнига жойлашган қушхона (ҳозирги гўшт комбинати) ишчилари ўртасида саводсизликни тугатиш курсини ташкил этиб, шу ерда ўқитувчилик қила бошлайди. Бундан ташқари, Ҳ. Ҳамидов собиқ «Янги маҳалла» (ҳозирги «Большевик» маҳалласи) аҳолиси ўртасида ҳам саводсизликни тугатиш юзасидан катта амалий ишлар олиб боради.

У 1929 йили Карл Либкнехт номидаги мактабда ўқишни давом эттиради. 9-синфда ўқиб турган даврида ҳам 2-кўн заводи ишчилари ўртасида саводсизликни битириш юзасидан курс ташкил этишда ташаббус кўрсатиб, айни чоғда ўқитувчилик ҳам қилади. Тажрибали ўқитувчилардан Усмон Дадамуҳамедов, Аъзамхон Рустамов, Архангельский, Лубинцов, Ҳаким Қосимов ва бошқалар саводсизликни тугатиш соҳасида методик ёрдам бериб турганликларини Ҳошим ака беҳад мамнунлик билан эслайди.

1930 йилдан Ҳ. Ҳамидов ҳаётида янги давр бошланади. Ўзбекистон Маориф халқ комиссарлиги ўқитувчиларга бўлган катта эҳтиёжни ҳисобга олиб, Карл Либкнехт номли мактабнинг 9-синф ўқувчиларини зудлик билан тайёргарликдан ўтказиб, республика районларига — маданий фронтга ишга юборади. Натижада Ҳамидов Фарғона окроноси орқали Бағдод район халқ маорифи бўлимининг ихтиёрига юборилади. Бу ерда у район маориф бўлимида методистлик вазифасига тайинланади ва аҳоли ўртасида саводсизликни, шунингдек чаласаводликни тугатиш учун қизғин

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

ЖАНГЧИЛАР ЮРТЛАРИГА ҚАЙТМОҚДАЛАР

БУДАПЕШТ. Будапештда чиқадиган «Эшти хирлап» газетасининг ёзишича, Венгриянинг дастлабки ҳарбий бўлинмалари Чехословакиядан қайтиб келди. Бизнинг ҳарбий хизматчиларимиз, деб ёзади газета, ўтган икки ой мобайнида ўзлари билан ҳамкорлик қилган шаҳар, қишлоқларнинг аҳолиси ва маъмурлари билан самимий хайрлашиб, дўст мамлакат территориясидан жўнаб кетмоқдалар.

* * *

ВАРШАВА. «Жолнеж вольности» газетаси ўзининг бош мақоласига «Польша қўшинларининг солдатлари ватанпарварлик ва интернационал вазифаларини адо этиб бўлгач, уйларига қайтиб келмоқдалар» деб сарлавҳа қўйган. Газетанинг таъкидлаб ёзишича, беш социалистик мамлакатнинг Чехословакияга қўшин киритиш ҳақидаги қарори тўғри ва ўз вақтида кўрилган чора бўлди. Газета Совет-Чехословакия шартномасига биноан поляк қисмлари юртларига қайтиб келаётганлигини таъкидлаб, бундай деб ёзади: биз Чехословакия территориясидан интернационал бурчни яхши адо этганлигимиздан мамнун бўлиб жўнаб кетаётирмиз. Партиянинг раҳбарлик ролини мустаҳкамлаш соҳасида бошланган жараён, бу мамлакатда социализмни мустаҳкамлаш жараёни бундан буён ҳам ривожланиб бораверади, деган ишонч билан Чехословакия Социалистик Республикасидан жўнаб кетаётирмиз. (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ ВА ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН МУҲИМ ҲИССА

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг матбуоти совет қўшинларининг Чехословакия территориясида вақтинча бўлиши шарт-шароитлари тўғрисида СССР ва ЧССР ҳукуматлари ўртасида тузилган шартнома эълон қилинган кундан бери бу ҳужжатга катта эътибор бериб келмоқда.

«Нойес Дойчланд» газетаси ўз шарҳларида шартноманинг имзоланишини «Социал тараққиёт ва тинчлик тақдири учун юксак масъулият туйғуси тақозоси билан социализм ишига қўшилган муҳим ҳисса» деб таърифлайди.

* * *

СОФИЯ. Ҳафталик «Поглед» газетасининг обзорчиси В. Костов бундай деб ёзади: «беш социалистик давлатнинг ҳаракатлари ва СССР билан Чехословакия ўртасидаги икки томонлама битимлар амалга оширилганлиги туфайли Чехословакияда ҳам, бутун Европада ҳам социализм позициялари империалистик агрессиянинг ҳар қандай уринишларидан самарали ҳимоя қилувчи қалқонга эга бўлиб қолди». (ТАСС).

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА шиддатли жанглар давом этяпти. Суратда: ватанпарварлар томонидан мажақланган Америка танки. ВИА—ТАСС фотоси.

ВАТАНПАРВАРЛАР ҲУЖУМИ

ХАНОЙ, 21 октябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари кеча қўғирчоқ қўшинлар билан Америка қўшинларининг Лонгбиндаги (Бьенхоа вилояти) қароргоҳига ва Америка 4-пиёда дивизиясининг Плейку яқинидаги лагерига ҳужум қилдилар.

Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлиги маълумотларига асосланиб хабар қилишича, Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 4, 5, 9 ва 10 октябрь кунлари Американинг тўртта ҳарбий кемасини ғарқ қилдилар ва уларга жиддий шикаст етказдилар, Америка қўшинларининг ва қўғирчоқ қўшинларининг кўпгина аскарларини сафдан чиқардилар.

10 октябрь куни Сайгондан 10 километр Жанубдаги докларга қилинган яшин тезлигидаги ҳужум вақтида Жанубий Вьетнам ватанпарварлари сал кам 15 миллион литр ёнилғиси бўлган нефть ташувчи кемани ғарқ қилиб юбордилар.

Тяудок вилоятида 9, 10 ва 11 октябрь кунлари Америка солдатларидан ва Жанубий Вьетнам режимининг солдатларидан 130 га яқин киши қириб ташланди ёки ярадор қилинди, иккита самолёт уриб туширилди ҳамда ўқ-дори ва озиқ-овқат омбори портлатилди.

Озодлик агентлигининг хабар қилишича, 9 октябрь куни Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Кото деган тоғли районда «Командос» группасига (алоҳида топшириқларни бажарувчи қўшинларга) ҳужум қилиб, 47 кишини сафдан чиқардилар ва бир вертолётни уриб туширдилар. Эртаси куни Жанубий Вьетнам ватанпарварлари «Командос»ларга қарши яна ҳужум қилиб, кўп солдатни ўлдирдилар ва ярадор қилдилар, битта разведка самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлигига асосланиб берган хабарида айтилишича, 4 октябрда халқ қуролли кучларининг жангчилари Американинг 3 та ҳарбий кемасини ғарқ қилиб, шу кемалардаги 5 аскарни сафдан чиқардилар.

ОКТЯБРНИНГ 51 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

ҚОҲИРА, 21 октябрь. (ТАСС). Қоҳирадаги нафис санъат галлереясида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 51 йиллигига атаб очилган совет китоби сотиш виставкасида араб ва инглиз тилларида нашр этилган минг хилдан ортиқ китоб бор. Виставкага марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, ижтимоий-иқтисодий, илмий-техникавий, бадиий адабиёт ва болалар адабиёти, луғатлар, шунингдек граммпластинкалар, почта маркалари ва суратлардан кўчирмалар қўйилган. Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган стенд алоҳида безатилган.

Бирлашган Араб Республикасида совет китобларига бўлган қизиқиш йил сайин кўчайиб бормоқда. Китоблар сотиладиган виставкаларнинг ўзида ҳар йили 100 минг нусхагача китоб сотилмоқда.

Совет китоби виставкаларини ўтказиш бирлашган Араб Республикасида одат тусига кириб қолди. Бу йил Асъютда, Мансурда, Искандарияда ана шундай виставкалар ўтказилди. Шу йилнинг декабрь ойида ана шундай виставкалардан бири Асвонда ташкил этилади.

Бирлашган Араб Республикасининг ўзида совет ва рус ёзувчиларининг китобларини нашр этиш йилдан-йилга кўпайиб бормоқда.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланиб бу ерда пролетар революциясининг улуғ йўлбошчиси ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги китобни нашр этиш мўлжалланмоқда.

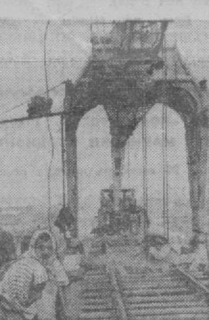

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. 742 километрлик Латакия — Алеппо — Камишли янги темир йўл қурилишида совет инженерлари қатнашмоқда. Ҳар куни 1.500 метр темир йўли ёткизилмоқда. Суратда: темир йўл участкаларидан бирида иш пайти.

К. Ампилов фотоси. (ТАСС).

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

КУРАШАЁТГАН ВЬЕТНАМНИ ҚУВВАТЛАБ

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ҳамда Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги Ташкилоти фавқулодда конференциясининг чақириғига биноан, 15 октябрдан 21 октябрга қадар ҳамма мамлакатларда Вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши кураши билан бирдамлик ҳафтаси ўтказилди. Жаҳоннинг турли жойларида минг-минглаб кишилар шу кунлари кўчаларга чиқиб, курашаётган Вьетнамни қувватлаётганликларини янги куч билан намойиш қилмоқ учун митингларда, юришларда, пикетларда қатнашдилар.

Қаҳрамон Вьетнам халқи билан халқаро бирдамлик ҳаракати бу йил ниҳоят даражада кенгайиб кетди. Тинчлик учун онгли равишда курашаётганлар ҳам, ҳаттоки, пацифистлар ҳам, касаба союз жамоат арбоблари ҳам, дин ходимлари ҳам бу ҳаракатга актив қўшилдилар. Жамоатчилик фикрини сўраш натижасида Америкадаги «Нью-Йорк таймс» газетасида эълон қилинган маълумотларга қараганда, Ғарбий Европа аҳолисининг 95 проценти урушни тўхтатишни ва Америка қўшинларини Вьетнамдан бутунлай олиб чиқиб кетишни талаб қилмоқда.

Курашаётган Вьетнамни қувватлаш ҳаракати жуда хилма-хил формаларда ривожланмоқда. Франция, Венгрия ва бошқа кўп мамлакатларнинг меҳнаткашлари Вьетнамга ёрдам фондига маблағ тўпламоқдалар, Англия ва Ҳиндистондаги тинчлик учун курашувчилар Вьетнамга юбориш учун донорлар қонини тўпламоқдалар. Турли мамлакат денгизчиларининг Жанубий Вьетнамга юборилаётган кемаларга хизмат кўрсатишдан бош тортишлари тобора кўпайиб бораётганлиги ҳамда Япониядаги темир йўлчиларнинг Вьетнамдаги уруш учун мўлжалланган Американинг ҳарбий юкларини ташиб беришга қарши чиқаётганликлари Вьетнам халқини самарали ва таъсирчан қувватлаш формаларидан биридир.

Африка, Осиё ва Латин Америкаси мамлакатларининг халқлари Вьетнам халқининг курашини қизғин қувватламоқдалар. АҚШ агрессиясига Вьетнам қаҳрамонларча зарба бераётганлиги уларни ўз озодликлари учун ҳамда мустақил миллий ривожланишни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашларида илҳомбахш манба бўлиб қолди. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Бош секретари Ромеш Чандра Вьетнам халқи билан бирдамликка бағишланиб Хельсинкида ўтказилган митингда сўзлаган нутқида «жаҳоннинг ҳамма тилларида Вьетнам озодлик ва мустақиллик учун курашнинг, тинчлик учун курашнинг рамзи бўлиб қолди» деб айтганлиги бежиз эмас.

Қўшма Штатларнинг ўзида ҳам урушга қарши ҳаракат тобора кучаймоқда. Утган ҳафта ичида Сан-Францискода ва Вашингтонда урушга қарши кўп минг кишилик намойишлар бўлиб ўтди. Намойишларнинг қатнашчилари «Солдатларни уйларига қайтаринг» деган сўзлар ёзилган плакатларни кўтариб чиқдилар. Американинг кўзга кўринган экономистлари Перри билан Хеллернинг қилган ҳисобларига қараганда, агар уруш яқин вақт ичида тамомланса, 1971 йилга бориб яна қўшимча равишда 15 миллиард доллар пулни мамлакат ички тараққиётининг энг зарур эҳтиёжларини қондиришга сарфлаш мумкин бўлиб қолур эди. Ҳатто АҚШ президентининг собиқ ёрдамчиси бўлган, Вьетнамдаги урушнинг «бош архитектори ва энг катта ҳимоячиси» бўлиб танилган Макжорж Банди ҳам яқинда сўзлаган нутқида Америка қўшинларини Жанубий Вьетнамдан «аста-секин ва систематик равишда» олиб чиқиб кетиш зарурлигини айтди.

АҚШнинг вьетнам халқига қарши жиноий агрессиясини тўхтатишни, Қўшма Штатларнинг ва АҚШ иттифоқчиларининг қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетишни талаб қилаётган Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг одилона позицияларини Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар тўла равишда қўллаб-қувватламоқдалар.

Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳафтаси кунларида совет кишилари, пролетар интернационализмининг буюк принципларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи қаҳрамон Вьетнам халқининг адолатли курашига бундан буён ҳам ҳар томонлама ёрдам кўрсатаберади, деб қайта-қайта айтмоқдалар.

РОДЕЗИЯ ИРҚЧИЛАРИНИНГ МАНФААТИНИ КЎЗЛАБ

Англия Бош министри Вильсон 15 октябрда Англия парламентининг одамлар билан лиқ тўлган умумпалатасида сўзга чиқиб, Родезия ирқчиларининг бошлиғи Смит билан «Фиарлесс» ҳарбий кемасида олиб борган музокаралари тўғрисида ҳисобот берди.

Журналистлар қилган ҳисобларига қараганда, Вильсон Англия ҳукуматининг сиёсатини оқлаб, камида икки минг сўз гапирди. Лекин Вильсоннинг шунча кўп сўздан иборат нутқи ҳам, унинг ўзига хос сўзомоллиги ҳам асосий натижани: ирқчи Смит билан тўрт кун давом қилган мунозаранинг аянчли якунини — Англия ҳукумати Жанубий Родезиядаги тубжой Африкали аҳолининг манфаатларига шармандаларча хиёнат қилганлигини яшира олмади.

Родезиядаги тангликнинг уч йиллик тарихи шу нуқтаи назардан жуда ибратли бўлиб турибдики, мустамлакачилар Африка халқларини ҳар қандай йўллар билан бўлса ҳам, ўз ҳукмронликлари остида ушлаб туришга интилмоқдалар. Бу танглик 1965 йил 11 ноябрда бошланган эди. Ўша вақтда 4 миллион кишидан иборат ҳуқуқсиз Зимбабве халқини (африкаликларнинг ўзлари мамлакатни шу ном билан атайдилар) эзиб келган ирқчи Родезия ҳукуматига қарши «исён кўтариб» Англия мустамлакаси бўлган Родезияни Англиядан мустақил деб эълон қилди.

Шундан бери ўтган вақт ичида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Жанубий Родезия масаласига доир ўнтадан кўпроқ резолюция қабул қилди. Мана шу резолюцияларнинг ҳаммасида «бошқарувчи давлат» бўлган Англия Жанубий Родезияда вужудга келган аҳвол учун айниқса жавобгар эканлиги ҳар сафар уқтириб кўрсатилди. Аслини олганда Англия ҳукумати бу резолюцияларни назар-эътиборга олмади. У кескин чоралар кўриш ўрнига найранглар ишлатишга киришди. Бу найранглардан мақсад ирқчи Смит режимини сўзда қоралаб туриб, амалда Зимбабве халқининг мана шу ғайри-қонуний режимни тугатишига имконият бермаслик эди.

Жанубий Родезия ирқчиларига йўл қўйиб бераётган Англия сиёсатининг томирлари йирик инглиз компанияларининг ғаразли манфаатларига бориб тақалади. Англия компанияларининг Жанубий Родезия экономикасига сарфлаб қўйган маблағлари жуда кўп — 200 миллион фунт-стерлингдан ошиқроқ. Ирқчи Смит режимига қарши дарров кескин чоралар кўриш ўрнига Англия ҳукумати уни юпатиб турганлигининг бойиси ҳам мана шу.

Вильсон Гибралтардаги музокараларда ҳам, лекин «Фиарлесс»да олиб борилган музокараларда эмас, балки 1966 йилнинг декабрида «Тайгер» крейсерида олиб борилган музокараларда ҳам Смитни юпатишга уринган эди. Ўша вақтда Смит, мен ҳеч қандай ён бермайман, деб қаттиқ туриб олди. Энди бўлса Вильсоннинг ўзи ён берди. «Фиарлесс» ҳарбий кемасида тўрт кун давом қилган музокаралар натижасида Вильсон Англия Жанубий Родезияда аҳолининг кўпчилиги иштирок қилган сайловлар натижасида ҳукумат тузилмагунча Жанубий Родезияга мустақиллик бермайди, деган мажбуриятдан воз кечди.

Бироқ Родезиядаги африкалик аҳолининг манфаатлари ҳисобидан берилган бу ён беришлар ҳам, бошқа ён беришлар ҳам Англия бўшашган сари иштаҳаси бениҳоя ошиб бораётган ирқчиларни қаноатлантирмади. Англиядаги консерватив «Дейли телеграф» газетаси ирқчиларни ошкора қувватлаб келаётганлиги маълум. Бу газета «Вильсон Смитнинг ҳамма истакларини қондирди демасак ҳам, аммо у билан имкон борича ярашди» деб мамнун бўлиб ёзди. Аммо, шундай бўлса ҳам Смит Солсберига қайтиб борганидан кейин, Англия «яна бир марта ўйлаб кўриши ҳамда Родезиянинг позицияси мантиқий ва асосий эканлигини тан олиши» керак, деб дангал айтди. Бундай сурбетлик Англия ирқчилар билан ўйнашиш ва уларга йўл қўйиб бериш сиёсатини ўтказиб келаётганлигининг табиий натижаси бўлди. Бу сиёсат шафқатсизлик билан эксплуатация қилинаётган ва эзилиб ётган Зимбабве халқига қимматга тушмоқда.

ЯНА ҲАРБИЙ ТЎНТАРИШ

Жанубий Афрнкада яна бир ҳарбий тўнтариш қилинди. 11 октябрдан 12 октябрга ўтар кечаси Панама миллий гвардияси президент Ариасни ағдариб ташлади. Ариас реакцион ҳарбийлар исёнидан 11 кунгина олдин президентлик мансабига кўтарилган эди. Бу тўнтариш натижасида икки полковник — Хосе Пинилья билан Боливар Уррутиадан иборат ҳарбий хунта ҳокимиятни эгаллаб олди. Пинилья 13 октябрда ўзини президент, деб эълон қилди ва саккиз кишидан иборат министрлар кабинети тузди.

Панамадаги янги тўнтариш Марказий ва Жанубий Америка мамлакатларининг ҳар қайсисида бўлиб турадиган одатдаги ҳодиса. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, кейинги етти йил ичида бу — Латин Америкаси қитъасида қилинган 15-ҳарбий тўнтариш бўлди.

Латин Америкасидаги «ўзига хос» мана шундай аҳволнинг сабабларини билиш қийин эмас. Америка империализми шу мамлакатларда халқ манфаатларига қарши диктаторлик режимларининг вужудга келишини ҳамиша рағбатлантириб ва қўллаб-қувватлаб келмоқда. Америка империализми бундай режимларни Латин Америкаси халқларини эксплуатация қилишни давом эттирмоқ учун ўзига асосий равишда катта таянч деб билади.

Ўтмишда ҳам ҳар сафар бўлганидек АҚШнинг расмий вакиллари, Панамадаги тўнтариш биз учун сира кутилмаган воқеа бўлди ва бунга бизнинг ҳеч қандай муносабатимиз йўқ, деб туриб олдилар. Лекин атиги 4.800 кишидан иборат бўлган Панама миллий гвардияси ўзини АҚШнинг манфаатларига қарама-қарши қилиб қўя олишига ишонадиган одам бўлмаса керак. Чунки бу гвардиянинг ҳамма командирлари Панама канали зонасида Америка қўмондонлиги томонидан ташкил этилган Американинг махсус ҳарбий мактабларида таълим олган кишилардир. Панаманинг ҳукмрон юқори табақаси ўртасида бошланиб кетган жанжал АҚШнинг манфаатларига шикаст етказишидан қўрқиб, Қўшма Штатлар Панама полковникларининг арқонини ечиб юбордилар.

Панама меҳнаткашларининг манфаатларини ҳимоя қилаётган Панама халқ партияси бу халқ манфаатларига қарши бўлган ҳукмрон тўдалар ўртасидаги сиёсий жанжални ҳал қилиш учун восита сифатидаги ҳарбий тўнтаришни қатъиян қоралади. Партия ўзининг баёнотида уқтириб айтдики, бу ҳарбий тўнтариш халқнинг конституцион ҳуқуқлар сингари қўлга киритган бутун ғалабаларини йўқотди ва Панама каналининг ишини давом эттирмоқ учун зарур шароит туғдириш баҳонаси билан американикларнинг мамлакат сиёсий ҳаётига аралашишларига қулай шароит яратиб берди.

Қўшма Штатлар рағбатлантириб турган ашаддий реакциянинг кирдикорларига жавобан, Панама халқи ва Латин Америкасида худди шундай аҳволда турган бошқа мамлакатларнинг халқлари ўз прогрессив ташкилотларининг сафларини жипслаштирадилар ва Америка монополияларининг зулмига қарши курашни кучайтирадилар.

Г. ШИШКИН. (ТАСС).

ВЬЕТНАМДАГИ УРУШ ТУГАТИЛСИН

ОТТАВА. Канада хотин-қизлари конгрессининг вице-президенти Мэррей Саскачевар вилоятининг Камсак шаҳрида ўтказилган оммавий митингда сўзлаган нутқида бундай деди: Қўшма Штатлар вьетнам халқига қарши олиб бораётган уруш ҳамма империалистик урушлар орасида энг шафқатсиз, энг аҳлоқсиз урушдир. Яқинда Вьетнам Демократик Республикасига бориб келган Мэррей хоним Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги йиртқичликларини гапириб берди. Инсоният бу жиноятларни кечира олмайди, деди у.

ПАРИЖ. Франция умуммеҳнат конфедерациясининг конфедерал бюроси курашаётган вьетнам халқига ёрдам фондига 50000 франк берди. Бу пулга антибиотиклар сотиб олиниб, Вьетнамга жўнатилади.

КОПЕНГАГЕН. Дания Коммунистик партияси Марказий Комитети Ижроия Комитетининг Дания ҳукумати билан Фолькетингига мурожаатномасини «Ланд ог фольк» газетаси «Вьетнамдаги уруш тўхтатилсин» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Мурожаатнома АҚШ империалистларининг Вьетнамда олиб бораётган урушига қарши кенг кўламда кампания бошлашга даъват қилади. (ТАСС).

«АПОЛЛОН-7»НИНГ ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК, 21 октябрь. (ТАСС). Американинг «Аполлон-7» космик кемаси космосдаги парвозининг ўнинчи кунини тугалламоқда. Кеманинг ерга қўнишига яна бир кун қолди.

20 октябрда ой траекториясига ўтишни машқ қилиб кўриш учун космик кеманинг марш двигатели ишга солинди. Шу куни кемадан олтинчи телевизион эшиттириш берилди. Бу эшиттириш «амалий руҳда» ўтганлиги қайд қилинди.

Космонавтлар тумов бўлиб қолганликларидан нолидилар. Уларнинг ўрта қулоғи яллиғлана бошлаганлигини кўрсатувчи белгилар пайдо бўлди ва иштаҳалари ёмонлашди.

Ердан қилинган талабга биноан экипаж аъзоларининг программада кўзда тутилмаган бир қанча қўшимча тажрибаларни бажаришга мажбур бўлаётганлиги кема командири Уолтер Ширранинг норозилигига сабаб бўлди. Унинг фикрича, бундай тажрибаларни ўтказишга яхши тайёргарлик кўрилмаган эди.

Бугун эрталаб космик кемадан еттинчи, охирги телевизион эшиттириш сеанси берилди. Сўнгра орбита апогейини (Ердан энг узоқ масофасини) 444 километрга етказиш мақсадида асосий двигатель бир мунча вақт ишлатиб турилди. Орбитанинг перигейи (Ерга энг яқин масофаси) ҳали ҳам 166 километр бўлиб турибди. Эртага шу орбитадан «Аполлон-7» Ерга туширила бошлайди. Бу иш Москва вақти билан соат 14 дан 12 минут ўтганда Атлантик океанининг ғарбий қисмида содир бўлади.

ҲАЁТ ЙЎЛИ

кураш олиб боради. Район марказида аҳолини ўқитиш бўйича курслар, семинарлар ташкил этади, ўқитувчи кадрлар тайёрлашга айниқса катта эътибор беради. Шуниси диққатга сазоворки, ана шу бир ойлик семинарларда Ҳамидов ва унинг касбдошлари бепул ўқитувчилик қиладилар.

Бу даврда Ҳошим акага берилган турли гувоҳномаларни кўздан кечирамиз. Улар хилма-хил воқеалар муносабати билан берилган. Бағдод район ижрокоми уни ер ислоҳоти ўтказиш учун «Катта ҳовуз» қишлоқ советига район вакили қилиб, район ёшлар комитети эса қишлоқларда ўтказиладиган уч кунлик деҳқон шанбаликларини текширувчи вакил ёрдамчиси сифатида бир неча бор сафарбар этди. Партия ва комсомол Ҳ. Ҳамидовни қаерга, қандай ишга юбормасин, у ҳамма жойда ўзига билдирилган юксак ишончни доимо шараф билан оқлаб келди. Бепул ўқитувчилик қилгани, ер-сув ислоҳотида ва саводсизликни тугатишда фаол қатнашгани учун ҳамда бошқа муносабатлар билан унга берилган жуда кўп тақдирнома ва ташаккурномалар бунинг ёрқин далили бўла олади.

Бизни бир ҳужжат қизиқтириб қолди. Шу ҳақда батафсилроқ гапириб беришни комсомол ветеранидан илтимос қилдик.

— У даврлар жуда ғалати эди — сўз, бошлади Ҳошим ака ўша кезларни хотирлаб.— Бир томондан, ер-сув ислоҳоти ўтказиляпти: ерлар бойлар, қулоқлардан тортиб олиниб, камбағал деҳқонлар ихтиёрига ўтказилмоқда, колхозлар тузиляпти. Иккинчи томондан, хотин-қизларни озод қилиш, саводсизликни тугатиш ишлари авж олдириб юборилган. Партия ва совет органлари мана шундай мураккаб бир шароитда катта вазифаларни бажардилар. Бу ишларга комсомол-ёшлар ҳам кенг сафарбар этилди. Ушбу ҳужжат шу воқеалардан эсдалик бўлиб қолган. Бағдод районида ишлаб турганимда комсомол топшириғи билан Катта ҳовуз ҳамда Деҳқонобод қишлоқ Советларига тез-тез бориб турардим. Бунда биз комсомоллар ерни шудгорлаш, экиш кампаниясини ўтказишда деҳқонларга кўпинча ёрдам берардик. 1930 йил апрелида Деҳқонободда бойлар ихтиёридаги ерни ўлчаш пайтида шу қишлоқлик муштумзўр Мирзабой Шерназар ўғлининг қўлида рўйхатдан ўтказмаган 40,5 таноб ери борлигини сезиб қолдим. Дарҳол коммунист ва комсомоллар иштирокида комиссия тузиб, текширишга киришдик. Тахминим тўғри чиқди. Акт тузиб, бойнинг ерини деҳқонларга тақсимлаб бердик...

Бу ажойиб қалбли, партия ва давлат ишига садоқатли одамнинг ҳикояси бизнинг ҳозирги бахтиёр ҳаётимизни яратиш учун жонбозлик билан кураш олиб борган ота-боболаримизнинг шонли тарихий йўлларини бирма-бир эслатди. Ҳа, улар чиндан ҳам бизнинг бахтимиз, иқболимиз, келажагимиз учун курашган кишилар. Уларнинг жасоратига ҳамиша қойил қоламиз ва тасанно деймиз.

Ҳ. Ҳамидовнинг кейинги фаолияти янада бой ва мазмунлидир. 1930 йил сентябрида у Тошкентга қайтиб келади ва бу ерда Роза Люксембург номидаги 42-сонли тўлиқсиз ўрта қизлар мактабида ўқитувчи, илмий мудир бўлиб ишлай бошлайди. Бу даврда ўзбек қизларини ўқишга жалб қилиш ниҳоятда оғир вазифа эди. Кўпчилик оилалар эскилик сарқитлари таъсирида қизларини ўқишга юбормас, уларни паранжидан чиқармас эди.

— Биз дастлаб паранжи ёпиниб юрса ҳам қизларни ўқишга тортиш учун курашдик, — деб хотирлайди Ҳошим ака. — Сўнг хонадонма-хонадон юриб, ота-оналар ўртасида тушунтириш ишларини олиб бордик. Янги замон, янги ҳаёт қураётганлигимизни айтдик. Партия сиёсатини тушунтирдик. Орадан кўп фурсат ўтмай, мактабнинг ҳамма қизларини паранжидан қутқардик. Паранжи-чачвонни эса тантанали равишда гулханга улоқтириб ёқиш маросимини ўтказишга муяссар бўлдик...

1929 йилдан то 1935 йилгача Ҳ. Ҳамидов маориф соҳасида ишлайди. Сўнг ўз маълумотини ошириш ниятида Тошкент юридик институтига ўқишга киради. Институтни 1939 йилда тамомлагач, 1950 йилга қадар икки йиллик юридик мактабда ҳамда суд-прокуратура ходимларини қайта тайёрлов курсларида ҳуқуқ фанидан дарс беради ва илмий мудирлик қилади.

Сўнг 1960 йилгача ўн йил давомида Калинин районида судьялик лавозимида ишлайди. Шу йиллар ичида у район партия комитети пленумининг аъзоси, район Советининг депутати, Калинин район ижроия комитети бошланғич партия ташкилотининг бюро секретари сифатида ҳам катта фаолият кўрсатади.

Ҳошим ака Ҳамидов КПСС аъзосидир. У суд-прокуратура ишлари соҳасидаги самарали хизматлари учун Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланган.

Ҳозир комсомол ветерани Ҳошим ака пенсияда бўлишига қарамай, Тошкент область адвокатлар коллегиясининг аъзоси сифатида ўз меҳнат фаолиятини давом эттирмоқда.

Қалбида ёшлик, комсомоллик ғурури ҳамон барқ уриб турган, ёрқин ҳаёт йўлини босиб ўтган, оташ қалб эгаси Ҳошим акага ва унинг сафдошларига шонли Ленин комсомолининг ярим асрлик муборак айёми арафасида бардамлик, саломатлик ва ишда катта муваффақиятлар тилаймиз.

Темур РАСУЛОВ.

УШБУ суратда 1927 йили Тошкентдаги Алмаий номли педагогик интернатнинг комсомол ячейкасида фаол қатнашган бир группа комсомолларни кўриб турибсиз. Ҳошим Ҳамидов (ўнгдан биринчи) ҳам бу ташкилотда катта жамоатчилик ишлари олиб борган.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ

ДЎСТЛИК ЛЕНТАЛАРИ

Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивалида қардош Совет Шарқи республикалари, шунингдек Сибирь ва Узоқ Шарқ киностудиялари ҳам ўзлари ишлаб чиқарган бадиий ва ҳужжатли фильмлари билан иштирок этмоқдалар.

Биз қуйида фестиваль қатнашчиси Арманистон киностудияси ва унинг кўрикка олиб келган «Каринэ» бадиий фильми ҳақида сўз юритамиз.

Арман киноси қирқ йилдан ошиқ тарихга эга. Унинг дастлабки иш бошлаган даври машҳур кинорежиссёр Амо Бекназаров номи билан боғлиқдир. У 1925 йилда машҳур арман ёзувчиси Александр Шервонзоданинг «Номус» романини экранлаштириб, биринчи марта кино тилида арман кишисининг ички дунёсини, унинг анъана ва одатларини моҳирона очиб берди.

Биринчи ўн йиллик даврида яратилган овозсиз кинофильмлар ўн минглаб томошабинларни ҳаққоний санъат тили билан мафтун этди. «Шоир ва Шоршор», «Хаспуш», «Мексика дипломатлари», «Кикос» ва бошқа фильмлар арман киностудиясига шуҳрат келтирди.

Овозли кино келиб чиқиши билан арман кинематографистлари «Зангизўр», «Севан балиқчилари», «Каро», «Тоғ марши» каби бир қатор тарихий ҳамда тарихий-инқилобий кинолар яратишди.

Арман киносининг энг балоғатга етган пайти 50-йилларнинг ўрталаридан бошланади. «Биринчи севги қўшиғи», «Туғилганлар яшайди», «Қалб қўшиғи» каби фильмлар совет кишиларининг бой ички дунёсини, меҳнат завқини ниҳоятда моҳирлик билан очиб беради.

Кейинги йилларда арман кинематографистлари катта ютуқларни қўлга киритишди. «Салом, бу — менман» кинофильмининг режиссёри Ф. Давлатян ва шу фильм ижодий коллективи замондошимиз ҳақида жуда қимматли бадиий полотно яратишга муяссар бўлганлар.

Бу фильм жуда кўп халқаро кинофестивалларда қатнашди. Республика давлат мукофотини олишга сазовор бўлди.

Арман кинематографистларининг янги ишлари дадил ижодий изланишларга бойлиги билан ажралиб туради. «Юзмаюз» ва «Каринэ» кинокомедияси шулар жумласидандир.

Қобилиятли ёш кинорежиссёрлар А. Бекназаров, П. Бархударян, А. Мартиросян, А. Ай-Артян, С. Кеворков ва Э. Капамян каби машҳур ва уста режиссёрлардан эстафетани олиб, «Арманфильм»да катта, жиддий ишлар олиб бормоқдалар. Улар ичидан Г. Мелик-Авакян, Ф. Давлатян, Л. Вагаршен, Ю. Ерзинкан, Г. Малян, А. Манарян, Г. Маркарян, Д. Кесаянларни алоҳида қайд этиб ўтиш керак.

Арманистон ҳужжатли фильмлари ҳам ҳурматга лойиқдир. Ҳужжатли фильм яратувчиларнинг «Арманистон ҳақида етти қўшиқ» фильми ҳақиқий ижодий ғалаба бўлди. Бу фильм Бутуниттифоқ кинофестивали ва «Прометей-68» зоналараро фестивали соврини билан тақдирланди.

Арман кинематографистлари фестивалга олиб келган кенг экранли, рангли музикали «Каринэ» бадиий фильми шу номдаги комик опера асосида яратилган.

Ўтган аср арман маданиятининг йирик намояндаларидан бири бўлган Тигран Чухаджян бир қанча ажойиб опера ва оперетталарнинг авторидир. «Каринэ» Т. Чухаджяннинг эл орасида энг машҳур бўлган комик операсидир. Арман кинематографистлари ана шу опера асосида янги бадиий фильм яратдилар. Фильмнинг режиссёр-постановкачиси Армен Манарян, кинодраматург Левон Карагезян билан бирга фильм сценариясини ёзган. Оператор Марат Варжапетян фильмни суратга олган. Фильмда асосий ролларни атоқли арман санъаткорлари В. Вардересян, А. Каджворян, А. Котикян, Л. Арутюнян ва бошқалар ижро этганлар. Қўшиқлар машҳур арман ҳофизлари ижросида экранлаштирилган.

Фильм Каринэ ва унинг атрофидаги кишилар ҳаётини комик, қизиқарли эпизодларда киши кўзи олдида жонлантиради. Каринэ нохотфуруш Ор-Орнинг яккаю-ягона қизидир. У ҳаваскорлик тўгарагида қатнашиб келади. Тўгарак ишларини таниқли шаҳар адвокатининг жияни Армен билан унинг дўсти Маркар бошқаради.

Армен билан Каринэ бир-бирларини севадилар. Лекин Каринэнинг отаси Ор-Ор оға улар севгисини маъқул кўрмайди. Бу соддадил, лекин ўжар кишининг ҳаётга алоҳида муносабати бор. У, бой-бадавлат кишиларнинг ўғли камбағал-бечораларнинг қизларига кўнгил қўйиши мумкин эмас дейди. «Мен ҳам ана шундайлардан ман» дейди у. Шунинг учун Ор-Ор оға қизи Каринэни тўгаракка қатнаштирмайди ва уйдан чиқармай қўяди. Каринэ асосий иштирокчиси бўлган тўгарак спектакли кўрсатилмай қоладиган бўлади. Нима қилиш керак. Қандай бўлмасин Ор-Ор оғани йўлга солиш ва Каринэни саҳнага олиб чиқиш керак.

Ана шу воқеа фильм асосини ташкил этади. Воқеалар комик ҳолатда ривожланиб боради. Кўп кескин, ҳаяжонли эпизодлар Армен билан Каринэнинг пок севгилари асосида ўзининг драматик ифодасини топган. Пок севгини ҳеч қандай ақида, урф-одат ўзгартира олмайди. Севишганлар дийдор кўришадилар. Фильм қизиқиб томоша қилинади.

Тошкент томошабинлари Арманистон киносанъаткорлари фестивалга олиб келган фильмларни қизиқиб томоша қилмоқдалар.

ТОШКЕНТ ФЕСТИВАЛИ ҚАТНАШЧИЛАРИ. Япония кино ходимларидан бир группаси. А. Абалян фотоси.

ИНСОФСИЗЛАР

«Менинг нафсим балодур, ёнар ўтга соладур». Бу гап бежиз айтилмаган. Ким нафсига эрк берса, бир кун эмас, бир кун панд еб қолади.

Шу кунларда мана шу нақлни баъзи такси ҳайдовчиларга қарата айтмоқчимиз. Ҳа, уларнинг нафси чиндан ҳам ўйноқлаб кетган.

Ҳаммадан ҳам ўрганиб олган ҳунарларини айтмайсизми. Счётчик кўрсатганидан ўн тийин, йигирма тийин ортиқ берсанг ҳам, қовоқларидан қор ёғади. Улар олдида устаси фаранглар ҳам ип ечолмайдиган бўлиб қолди. Масалан, Сиз тўрт киши бўлиб, шошилинч бўлганлиги учун манзилингизга таксида бормоқчисиз. Ҳайдовчи тўртталовингиз бир киши эканлигингизни пайқадими, дарров баҳона ахтаришга тушади.

— Жоним билан эди, лекин машинам бўш эмас.

— Бензиним тамом бўлиб қолди!

— Машина заказ қилиб қўйилган!

Начора? Ишонасиз. Четроққа чиқиб, яна такси келишини кутасиз. Қарабсизки, ҳозиргина баҳоналарни қалаштириб ташлаган такси ҳайдовчи тўрт кишини ўтқазиб, ғизиллаб қолади.

Маълум бўлишича, ўша тўрт киши бир-бирига нотаниш одамлар. Улар манзилларига етгач, таксичи счётчикда кўрсатилган пулни ҳар қайсисидан алоҳида-алоҳида олиб, чўнтакка уради. Агар у-бу деб қолсангиз борми, сизни пасткашликда айблайди.

— Сизларсиз ҳам клиентларим тўлиб-тошиб ётибди. Мен ҳурмат қилиб машинамга олган эдим. Раҳмат ўрнига...—деб дағдаға ҳам қилади.

Мана, кеча яқинда бўлиб ўтган воқеага бир назар ташланг. Куйбишев кўчасидаги машина тўхташ жойига «61-93 ТНВ» номерли такси келди. Машина ичида иккита аёл бор эди. Шофёр кўзларини уёқ-буёққа аланг-жаланг қилиб қолди.

— Қўйлиқ бозорига икки киши! —чақирди у.

Бахтига бир киши топилди-ю, машинани юқори тезликда ҳайдаб қолди. Бозорга келиб етгач, счётчик бир сўм эллик тийинни кўрсатди. Уддабурон шофёр Берекеев ҳалиги икки аёлдан икки сўмни, учинчи кишидан бир сўмни шилди. Мана шу бир қатновнинг ўзидан бир сўм эллик тийинни ўз хамёнига гумдон қилган 3-таксомотор паркининг шофери Берекеев ўша куни Қўйлиқ бозорига неча марта қатнади экан? Неча кишидан ортиқча пул олиб ҳамёнини тўлдирди экан? Бу Берекеевнинг нафс балосига боғлиқ бўлган, албатта...

СИЗГА ҚАНДАЙ ХИЗМАТ ҚИЛИШАЯПТИ

Худди ўша куни Куйбишев кўчасидаги ўша жойга яна бир такси келиб тўхтади. Шу ердан у тўрт кишини олиб, Қўйлиқ бозорига йўл олди. Бозорга етиб келгач, «Қаерга борасиз?», «Машинангиз бўшми?», «Бизни эски шаҳарга олиб бориб қўйинг» дегувчилар кўп бўлди. Шофер уларга разм соларди. Йўловчилар бир-бирларига таниш бўлишса, тескари қарарди. Қани энди унинг бахтига бир-бирини танимайдиган тўрт киши бўлса! Ҳа, у бунинг уддасидан чиқди. Аввал бир-бирини танимайдиган 60—65 ёшлардаги икки онахонни Навоий театригача машинага ўтқазди.

— Ҳар бирингиз бир сўмдан берасиз, —деди кўзини лўқ эттириб шофер.

— Бир ярим сўм олинг, —деди онахонлардан бири.

— Қани, бир машинадан тушиб қолингларчи!

Нима ҳам қилишсин? Иш зарур бўлганидан кейин 2 сўмга кўнишди. Лекин бу билан шофёрнинг нафси ором олармиди? Ҳали икки ўрин бўш. Шу пайт бозордан икки киши чиқиб қолди. Улар ҳам бир-бирларига нотаниш. Ана шундан кейин такси жойидан қўзғалди. Бу таксини ҳайдовчи 2-таксомотор автокомбинатидан «56-40 ТНГ» машинанинг шофёри Климушкин эди.

Энди яна бир мисол айтайлик. Тўхташ жойида такси турибди. Ҳайдовчи газ сув будкаси олдида кўзлари жовдираб, тўрт томонга боқмоқда. Қани энди тезроқ истагани бўла қолса! Якка-якка келишсаю, «Қўйлиққа борасизми» деб сўрашса. Ҳа баракалла, бораман, десаю, бир-бир ўтказиб, тўрт сўмни шилиб қолса.

Биз ундан тўрт кишимиз, Қўйлиққа бормоқчи эдик, барака топкур элтиб қўйинг, деб илтимос қилдик.

— Машина ҳеч қаерга бормайди, —бизни бошдан-оёқ кузатиб жавоб берди у.

Орадан кўп ўтмай, биз нарироққа узоқлашганимизда бир киши билан гаплашиб «ўтиринг» ишорасини қилди. Ўн минутлар чамасида тўрт кишига «ўтиринг» ишораси қилинди-ю, кейин чаққонлик билан газ босилди. Бу таксининг номери «29-06 ТНГ», 3-таксомотор паркига қарашли эди. Нима ҳам дердик? Бир зумда кўздан ғойиб бўлгач, фамилиясини ёзиб ололмадик. 3-таксомотор парки раҳбарлари унинг ким эканлигини жуда яхши билишса керак.

Ҳа, ана шунақа, айрим такси ҳайдовчилар йўловчилар дилига озор берадиган, фақат ўзлари хоҳлаган мўмай пул тушадиган томонгагина юрадиган, бақрайтириб пулингизни шиладиган бўлиб қолганлар.

Номлари тилга олинган таксомотор паркларининг раҳбарлари ўз жиғилдони деб, ҳарқандай пасткашликка борадиган ноинсоф шофёрларга нисбатан қатъий чора кўришлари лозим. Уларга бизнинг яна бир эътирозимиз шуки, бундан олдин ҳам баъзи такси шофёрларининг ана шундай ҳаракатлари ҳақида матбуотда бир неча бор ёзилган эди. Афтидан, шулардан ҳам тегишли хулоса чиқариб олинмаганга ўхшайди.

У. ЖОНГИТОВ,
А. ШАЙХОВ.

ДОРИХОНАЛАР КЎПАЙМОҚДА

Тошкентда турар-жойлар, маданий-маиший муассасалар қуриш билан бир қаторда янги массивларда дорихоналар бунёд этиш ишлари ҳам жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

Ҳадемай, «Марказ-5» ва «Марказ-15» микрорайонларида янги дорихоналар қурилиши тугалланиб, фойдаланишга топширилади. Лабзакда қурилаётган дорихона биринчи категорияли бўлади. Бу ердаги дори-дармонларнинг 70 проценти тайёр ҳолда туради. Рецепт билан келиб навбат кутмай олиб кетаверасиз. Ўн киши хизматингизда бўлади.

Марказий универсал жагазини орқа томонидаги украиналик бинокорлар бунёд этган турар-жой массивида илгариги 1-дорихона типидаги марказий дорихона очиш мўлжалланаяпти. Ҳозир бино қурилиши ниҳоясига етиб қолган. Келаси йилда марказий дорихона иш бошлайди.

Айни пайтда янги дорихоналар лойиҳаси чизиш ишлари ҳам олиб борилмоқда. Тайёр бўлган лойиҳаларга биноан, яқин келажакда Қорамурд кўчаси, «Октябрь» колхоз бозори ва бошқа гавжум жойларда дорихоналар қурилиши бошлаб юборилади.

М. ЗИКИРОВ.

ОБУНА ҚИЗҒИН

Товоқсой посёлкасидаги Титов номли 56-ўрта мактаб ўқитувчилари шу кунгача 1100 сўмлик газета ва журналларга ёзилдилар. Ҳасан Умаров, Шодмон Рисбоев, Боймахон Қурбонбоев каби ўқитувчилар келаси йилдан бошлаб олти хил газета, тўрт хил журнал олиб ўқийдилар.

Мактаб ўқитувчиларининг барчаси шу кунгача янги йил учун тўла ёзилиб бўлдилар. Ўқувчилар ўртасида обуна ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Э. ТУРКМЕНОВ,
Оржоникидзе райони.

ҲАВАСКОР ИЖОДКОРЛАР

Тошкент тўқимачилар маданият саройи биносида ҳаваскор рассомларнинг Бутуниттифоқ кўчма виставкаси очилди.

Бу кўргазмада Ватанимизнинг турли шаҳарларида яшаб турган ишчи ва колхозчи, инженер ва ўқитувчи ҳаваскорлар хуллас, санъатни ўзининг иккинчи касби, деб билган талантли ижодкорлар ўз асарлари билан қатнашиб, ихлосмандларига катта ҳузур бағишлаяптилар.

Ҳаваскор рассомларнинг полотнолари граждандар уруши воқеалари, биринчи беш йилликлар даври, Улуғ Ватан уруши ва ҳозирги осойишта кунларимиз ҳақида ҳикоя қилади. Кўргазмада намойиш қилинган уч юзга яқин асар бўёқларининг ёрқинлиги, халқ фантазиясига хос ранго-ранглиги билан томошабинларни қизиқтирмоқда.

Кўргазмадаги ҳаваскор рассомлар асарларида улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин образи алоҳида ўрин эгаллайди.

Москвалик қурувчи Раковнинг «Лениннинг қайтиб келиши» деган катта полотносида Ленин образи конкрет тарихий шароитда кўрсатилган. Минск областида яшаб хизмат қилувчи С. Мирзаяннинг «В. И. Ленин овда» номли асари ҳам айниқса диққатга сазовор. Меҳр билан ишланган бу асарда елкасига ов милтиғи осган В. И. Ленин ҳамроҳи, оқ соқолли рус деҳқони билан кенг дала бўйлаб овга бормоқда. Унинг чеҳрасида ҳаётга, халққа бўлган меҳр-муҳаббати аниқ сезилади.

Фрунзелик ўқитувчи З. А. Буличеванинг матога қунт билан тиккан Ленин портрети ҳам эътиборингизни жалб қилади. Совет Армияси офицери (Фрунзе шаҳридан) Г. И. Федоров ишлаган Ленин бюсти ҳам муваффақиятли чиққан санъат ишларидандир.

Ҳаваскор рассомлардан А. Шевченконинг «Аврoранинг овози», В. Васюхиннинг (Семипалатинск шаҳридан) «Совет ҳокимияти учун» номли асарлари Октябрь революцияси ва граждандар урушларига бағишланган.

Ўзбекистон ҳаваскор рассомлари ҳам кўргазмага турли жанрдаги асарлари билан қатнашганлар. Бухоролик ҳаваскор рассомлардан ўқитувчи Ҳ. Бобоев «Бухоро—Урал газ қувури» асарида «зангори олови» билан жаҳонга шуҳрат қозонган Бухоронинг шу кунги кўринишини намойиш эта олган. Самарқандли ҳаваскор рассом В. Журкиннинг «Халқ устаси портрети» ҳам кишиларда қизиқиш туғдирмоқда.

Ҳайкалтарош Қосим Мирзараҳимовнинг «Ўқитувчи портрети», «Автопортрет», «Пляжда» номли ҳайкаллари ҳам диққатга сазовор. «Ленин ва деҳқон ўғли» асарида эса В. И. Лениннинг деҳқон ўғли билан бир китобни қизиқиб кўраётганини муносиб композицияда кўрсатиб берилган.

Бухоро ўзининг меъморчилик ҳамда санъат асарлари билан қадимдан машҳур. Шу боисдан халқ усталари ишлаган буюмлар кўргазмага алоҳида файз қўшган. Мамлакатимизда машҳур, моҳир кулол Ҳамробуви Раҳимованинг лойга сайқал бериб ишлаган ўйинчоқлари нафислиги, бежиримлиги, бадиийлиги билан эътибор қозонмоқда. Етук санъаткорнинг «Шер», «Қўй», «Фил» ўйинчоқлари мазкур кўргазмадан муносиб ўрин олган. Томошабинлар Бухородан юборилган зардўзлик буюмларини ҳаяжонланиб кўздан кечирмоқдалар.

Кўргазмада тўқимачилар маданият саройи қошидаги халқ тасвирий санъат студияси қатнашчиларининг асарларига алоҳида зал ажратилган.

Хуллас, қардош 15 республика ҳаваскор рассомлари, амалий санъат усталари қалбдан севиб ишлаган ўз расм ва полотноларида табиат манзараларини нозик ва нафис бўёқларда жонлантиришга ҳаракат қилганлар.

Октябрь инқилобининг 50 йиллиги муносабати билан Москвада 1967 йил сентябрь ойида ташкил этилган ҳаваскор рассомларнинг Бутуниттифоқ кўргазмаси асосида тайёрланган бу кўргазма мамлакатимизда санъатга ихлосманд ёшлар тобора ортиб бораётганлиги, улар чизаётган асарлар сифат ва мазмун жиҳатидан бойиётганлиги ҳамда санъат халқ оммаси ҳаётига тобора кенгроқ кириб бораётганлигидан далолат бериб турибди.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55—Кўрсатишлар программаси, 18.00—Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10—Юлдузча (тележурнал), 18.45—Фалсафа дафтарлари, 19.00—Концерт, 19.40 — Телеянгиликлар.

20.00 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55—Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00—Бўғирсоқ (қўғирчоқ фильм), 18.10—Ёшлик экранда («Ёшлик» кўрсатади), 19.00—Кинофестиваль кундалиги.

Ўзбек тилида: 20.15—Беш йиллик илғорлари, 20.30—Ёш талантлар, 20.50—Ёшлик байрами (кинофильм), 21.00—Концерт, 21.40 — Шоирнинг тақдири (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00—Ялтадаги учрашувлар (кинофильм).

Рус тилида: 20.20—Газдан эҳтиёт бўлинг! (илмий-оммабоп фильм), 20.40—Эстрада концерти, 21.30—Шаҳримиз йигити (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 23/X да Суҳайл ва Меҳри, 24/X да Борис Годунов.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—23/X да Парвона, 24/да Бой ила хизматчи.

КИНО

Моабит дафтари—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

«Сётику» ревюси; Бомбей тун оғушида — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кундуз 3 ва кеч 8 да).

Алданган ва хўрланган—«ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Икки ўртоқ хизматда (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 9.45 минутда); Ҳиндлар суянчиғи (кундуз 12, 2, кеч 6 ва 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Тун ва кун (1-2 серия)—«ВОСТОК» (эрталаб соат 10, кундуз 3, кеч 8 да).

Болалар ва қизлар; Қўзғолончи — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 3 ва кеч 8 да).

Севиб қол (1-2 серия) —«ДРУЖБА» (эрталаб соат 10, кундуз 3 ва кеч 8 да).

Ром ва Шиём — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 3 ва кеч 8 да).

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

23 октябрь кундуз соат 5 да

Совет Иттифоқи биринчилиги учун «А» классидаги «ПОМИР» (Ленинобод) — «ПОЛИТОТДЕЛ» командалари ўртасида

ФУТБОЛ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Тереза ДУРОВА раҳбарлигида ўргатилган ҳайвонлар группасининг
ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар ҳар куни кеч соат 8 да, шанба куни 12 ва кеч 8 да. Якшанба кунлари уч марта—кундуз 12, 3 ва кеч 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«ТАШОБЛСЕЛЬСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН МАХСУС 7-КЎЧМА КОЛОННАСИГА

дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар ғишт терувчилар, бетончилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи-ишбай асосида, қўшимча 30% ҳақ тўланади.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади ва пропискадан ўтказилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Калинин район, «Ўзгариш» қишлоқ совети (18, 83-автобусларнинг «54-разъезд» бекати).

ТОШКЕНТ ПУСКО-НАЛАДКА ВА МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

пахтани дастлабки ишлаш бўйича инженер ва техниклар, инженер-электриклар, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика электриклари, монтажчи-электриклар, бош бухгалтер, секретарь-машинистка, кассир

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 8-уй, кадрлар бўлими (7, 11, 14-трамвайлар, 3, 18, 23, 26, 54-автобусларнинг «Сапёр» бекати).

МЕХИКО ХАБАРЛАРИ

XIX ОЛИМПИАДА МУСОБАҚАЛАРИ ЯРМИДАН ОШДИ

Эркин кураш бўйича бўлган «жанг»ларда совет полвонлари Б. Гуревич ва оғир вазнли А. Медведь олимпиада чемпиони деган фахрли номни олдилар. Ярим оғир вазнли Ш. Ломидзе эса кумуш медаль билан тақдирланди. Ҳаммадан ҳам Александр Медведнинг «жанг»лари томошабинларда катта қизиқиш уйғотди. У финал мусобақада Ғарбий германиялик Дитрихни тезда енгди. Бунгача ватандошимизнинг кучига турк ва япон полвонлари тан берган эдилар.

Умуман, эркин услубда курашувчи совет полвонлари Мехикода норасмий ҳисобда биринчиликни олдилар. Тажрибали Болгария ва Мўғулистон полвонлари ҳам ҳурмат шоҳсупасига кўтарилдилар.

Қиличбозлар мусобақаларида ҳам совет вакилларининг қўли баланд келди. Рапирачи Е. Новикова ҳамма рақибларини мағлубиятга учратиб, олимпиада чемпиони бўлди. Айниқса, эркак қиличбозларнинг команда мусобақасида ватандошларимиз қўлга киритган ғалаба қувончлидир. Совет командаси сафида мусобақалашган Марк Ракита, Виктор Сидяк, Владимир Назлимов, Умар Мавлихонов, Эдуард Винокуровлар команда биринчилигини ва олимпиада олтин медалини олдилар. Бу мусобақада италияликлар иккинчи, венгриялик «мушкетёр»лар учинчи ўринни олдилар.

Баландликка сакраш мусобақаларига совет командаси яхши тайёргарлик кўрмаганлиги маълум бўлди. Спортнинг бу турида 2 метр-у 24 сантиметрлик планкадан ошиб ўтган Ричард Фосбюри (АҚШ) олимпиада рекордини қўйиб, биринчи ўринни, унга икки сантиметр ютқазган Каразерс (АҚШ) иккинчи ўринни эгаллади. Совет спортчилари Валентин Гаврилов 2 метр 20 сантиметр натижа билан учинчи, Валерий Скворцов 2 метр 16 сантиметр натижа билан тўртинчи ўринда қолдилар. Аёлларнинг ядро ирғитишида совет енгил атлетикачилари аввалги олимпиадаларда қўлга киритган марраларни бой бериб қўйдилар. Ленинградлик Н. Чижова бу мусобақада бронза медалига илинди, холос.

Суратда: совет боксчиси Борис Лагутин испан спортчиси Фахардо устидан ғалаба қозонмоқда. ТАСС махсус мухбири В. Шандрин телефотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Баскетболчилар турнирида СССР терма командасининг Бразилия спортчилар устидан қозонган ғалабаси диққатга сазовордир. Ҳисоб 76:65 бўлди.

Сув йўлкаларида совет спортчиларининг ҳамон омади келмаяпти. Бунда кўп медалларни АҚШ ва Австралия сузувчилари олиб кетмоқдалар.

Совет олимпиадачилари энди бошланаётган гимнастикачилар ва боксчиларнинг финал мусобақаларига умид қиладилар.

ЯНА СТРЕЛЬЦОВ

Энг кучли ҳужумчилар рўйхатини яна торпедочи Стрельцов бошқарди. У ўтган душанба куни «Черноморец» билан бўлган учрашувда ўзининг мавсумдаги 18-тўпини урди. Қорадengизчилар бу учрашувда 0:2 ҳисобида ютқаздилар.

Куйбишев шаҳрида Киев динамочилари «Крилья Советов» билан бўлган учрашувни 1:1 ҳисобида якунладилар. Тўпларни Капсин ва Мунтян киритди.

Ростов армиячилари ўз майдонида Москва динамочиларидан енгилдилар. Ҳисоб 3:0. Бу ерда Еврюжихин, Ларин ва Маслов (11 метрдан) тўп урдилар.

Марказий Армия спорт клуби командаси Кутаиси шаҳрида маҳаллий торпедочиларни катта ҳисоб билан ютди. Поликарпов, Шчербаков, Масляев ва Федотов майдон эгалари дарвозасига кетма-кет тўртта тўп урдилар.

* * *

Қитъалараро кубокнинг эгаси — Аргентинанинг «Эстудиантес» командаси Италиянинг Милан шаҳрида маҳаллий футболчиларга 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйди. «Милан» бунгача икки марта қитъалараро кубокни қўлга киритган эди.

Чехословакия терма командаси футболчилари жаҳон биринчилигининг саралаш ўйинида Дания командасини иккинчи марта мағлубиятга учратдилар. Ҳисоб 1:0.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08846.
ИНДЕКС — 6469.
№ 01968.